

DEN 22 FEBRUARI 2002

DNR 02-1096-100

Årsredovisning 2001

2002-02-20

Årsredovisning för budgetåret 2001

Finansinspektionens styrelse beslutar härmed Finansinspektionens årsredovisning för budgetåret 2001.

Claes Norgren

Tom Heyman

Karin Lindell

Lars Hörngren

Carin Lundberg

Lars Nyberg

Erland Strömbäck

Björn Svedberg

Kathrin Flossing

INNEHÅLL

FÖRORD	1
BEDÖMNING AV MÅLUPPFYLLELSEN FÖR 2001	2
VERKSAMHETSÖVERSIKT OCH FINANSIERING	7
ANALYS OCH MARKNADSÖVERSIKT	10
TILLSYN AV FINANSIELLA FÖRETAG	14
MARKNADSÖVERVAKNING	26
REGELGIVNING	29
TILLSTÅND OCH ANMÄLNINGAR	33
SAMVERKAN OCH SAMORDNING	39
SAMMANSTÄLLNING ÖVER VISSA VÄSENTLIGA UPPGIFTER	44
LÖN OCH ERSÄTTNINGAR	46
RESULTATRÄKNING	47
BALANSRÄKNING	48
REDOVISNING MOT ANSLAG OCH INKOMSTITTEL	49
FINANSIERINGSANALYS	50
TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER	52
BILAGA 1 VERKSAMHETSMÅL OCH ÅTERRAPPORTERING	58
BILAGA 2 SAMMANFATTANDE RESULTATBEDÖMNING	63
BILAGA 3 STYCKKOSTNADER FÖR VÄSENTLIGA SLUTPRESTATIONER	64

Förord

Under 2001 påverkades Finansinspektionens tillsynsagenda märkbart av flera händelser och ändrade yttre betingelser. Det utdragna börsfallet, nedgången i världskonjunkturen och terrordåden i USA bidrog till betydande osäkerhet och förhöjda risker för marknadens aktörer och kunder. Under hösten framkom signaler om ansträngda finanser från livförsäkringssektorn och vissa av värdepappersbolagen. Den negativa börsutvecklingen och den övriga uppbromsningen i ekonomin kom även att återverka på bankernas intjäning och resultat.

Situationen stabiliserades mot slutet av året. Trots att många negativa faktorer präglade utvecklingen framkom inga allvariga, systemstörande effekter i den finansiella sektorn. Riskerna och hotbilderna, såväl de finansiella som säkerhetspolitiska, kom dock tydligt i fokus under 2001.

Följande resultatredovisning utgår från här nämnda omvärldsbetingelser. En ytterligare faktor är de omläggningar och omprioriteringar som Finansinspektionen har genomfört internt. I september 2000 infördes en ny organisation, i första hand för att förstärka FI:s stabilitetsinriktade tillsyn över företagen. Ytterligare anpassningar av organisationen följde 2001, först beträffande fondtillsynen och därefter av den marknadstillsyn som fokuserar på aktörernas uppträdande och regelefterlevnaden på värdepappersområdet.

Det är här fråga om viktiga, långsiktiga förändringar för att nå högre effektivitet och ett bättre resursutnyttjande.

Claes Norgren

Generaldirektör

Bedömning av måluppfyllelsen för 2001

Verksamhetsmål och återrapportering

Det är Finansinspektionens ansvar att undersöka och analysera utvecklingen i den finansiella sektorn och med olika åtgärder i tillsynen påverka företag och marknadsplatser. Denna påverkan sker via ett antal centrala produkter och prestationer i syfte att främja sektorns stabilitet, effektivitet och bidra till ett gott konsumentskydd.

I regleringsbrevet sammanfattas de övergripande målen inom verksamhetsområdet ”finansiell tillsyn” på följande sätt. FI ska:

- bidra till stabiliteten i det finansiella systemet genom tillsyn av finansiella företag, regelgivning och tillstånd, samt
- bidra till konsumentskyddet inom det finansiella systemet genom tillsyn av stabiliteten i enskilda finansiella institut, genom utarbetande och tillsyn av regler för institutens information och klagomålshantering samt genom behandling av klagomål av principiell karaktär .
- Åtgärder som vidtas för att stärka stabiliteten eller för att förbättra konsumentskyddet ska vägas mot eventuella negativa effekter på det finansiella systemets effektivitet.

Av regleringsbrevets återrapporteringskrav framgår att FI ska lämna en samlad bedömning av måluppfyllelsen för 2001. Detta ska ske utifrån tidigare lämnade förslag i årsredovisningen för 2000. Förutom relevanta indikatorer och nyckeltal, kopplade till prestationer och huvudprodukter inom respektive verksamhetsgren, ska FI redovisa hur företagen under tillsyn uppfattar tillsynsverksamheten.

Finansiell stabilitet

Den stabilitetsinriktade tillsynen är alltså grundläggande. Detta sammanhänger med den typ av risker som avser hela det finansiella systemets stabilitet, de så kallade systemriskerna. Störningar som kan uppstå, exempelvis i marknadslikviditet eller betalningsflöden, kan snabbt spridas på ett sätt som enskilda företag eller aktörer varken kan överblicka eller hantera. Det är mot den bakgrunden en huvuduppgift för tillsynen att följa och analysera risker och riskuppbyggnad som kan leda till mer allvariga störningar eller kriser på det finansiella området.

Terrorattacken i USA den 11 september fick omfattande återverkningar för den finansiella sektorn. Det akuta krisförloppet blev dramatiskt. FI:s omedelbara tillsynsagenda förändrades och händelserna föranledde även ökad vaksamhet mot de negativa utvecklingsdrag som redan präglade världsekonomin.

- Fördjupade analyser måste göras. FI förstärkte arbetet med finanssektorns operativa risker.
- Livförsäkringsbolagens svaga konsolidering kom i fokus efter det utdragna börsfallet och septemberhändelserna. FI skärpte bevakningen och

följde upp bolagens anpassningsåtgärder. Sänkta återbäringsräntor i bolagen och beslut från FI att höja den lägsta räntan för livförsäkringsavsättningar bidrog till att stabilisera läget.

- FI förstärkte också tillsynen av rörelseresultat, belåning och handel i värdepappersbolagen, som drabbats av den kraftiga nedgången i aktivitet och kurser på aktiemarknaden.
- Särskilda rapporter togs fram om finanssektorns beredskap mot IT-attacker samt om det fysiska säkerhetsskyddet mot bakgrund av händelserna i USA.

Den långsiktiga prioritering vad gäller undersökningar och fördjupade riskkontroller i de finansiella företagen låg under 2001 fast. FI utvecklade arbetet i de tre specialiserade riskanalysenheter som har ansvar för undersökningar av kredit- och marknadsrisk, risker på försäkringsområdet samt operativa risker.

När det gäller kreditriskerna analyserade FI verkningarna av den vikande konjunkturen vad gäller riskexponering och kapitaltäckning. Utvecklingen inom IT- och telekomsektorn uppmärksammades särskilt. FI:s redovisningsföreskrifter anpassades för att kräva bättre och snabbare redovisning av kreditförluster när de uppstår i låneportföljerna, detta på basis av gruppvisa mätningar och inte bara på individuell basis som varit fallet tidigare. FI observerade viktiga förbättringar i institutens riskhantering, bland annat skärpta säkerhetskrav och limiter för att motverka riskkoncentration.

Riskanalyser inom flera centrala finansiella riskområden lägger grunden för så kallade samlade riskbedömningar, där FI systematiskt utvärderar riskexponering och hantering av risk i ett urval av de större finansiella företagsgrupperna, för närvarande tretton stycken. Mer av de tillgängliga tillsynsresurserna har på detta sätt kunnat avsättas för kontroller i systemviktiga institut under 2001. Vidare har samverkan med tillsynsmyndigheterna i Norden vid övervakningen av de allra största aktörerna med verksamheter i flera länder, gått in i ett mycket aktivt skede.

Marknadstillsyn

I den tillsyn FI driver för att upprätthålla och stärka förtroendet för värdepappersmarknaden hanterades flera viktiga frågor under 2001, däribland efterverkningarna av den spruckna IT-bubblan och börsnedgången. FI valde att analysera förloppen och formulera synsätt och policy i rapporten "Aktiemarknad för alla". Viktiga slutsatser för investerar- och kundskyddet på marknaden rörde behovet av ny regelgivning för finansiell rådgivning och dokumentation av värdepappersaffärer samt högre krav på prospekt vid andra marknadsplatser än Stockholmsbörsen. Rapporten följdes upp med åtgärder och kompletterande förslag från FI:s sida.

Den utbredda pessimismen på aktiemarknaden drog under en stor del av 2001 ned marknadens omsättningstal och emissionsverksamheter. Trots detta inledde FI fler undersökningar om insiderbrott och kursmanipulationer än tidigare år. FI:s undersökningsverksamhet ger viktiga bidrag till den kedja av marknadsövervakning, där också Ekobrottsmyndigheten spelar en central roll.

Ett väl fungerande stöd via informationsspridning och rådgivning krävs för att breda kundgrupper ska kunna ta ställning till de många alternativen på det finansiella området och placera sina sparkapital. Mot den bakgrunden samverkar FI med Konsumentverket och berörda branscher om de oberoende rådgivningsbyråernas verksamheter. Tidigare initiativ från FI om att utöka och förändra Konsumenternas Bank- och finansbyrås verksamhet på värdepappersområdet fullföljdes under 2001.

Regelgivning och tillstånd

FI:s möjligheter att påverka företag och marknader grundläggs av den befintliga regelgivningen på det finansiella området. Liksom tidigare har FI:s beslut ifråga om auktorisationer och lämplighetsprövningar av styrelse och ledning en framträdande plats om man ser till antal tillståndsärenden. Under 2001 gav FI bland annat tillstånd till flera nya nischbanker. Möjligheten för de större bankkoncernerna att beräkna kapitalkrav för marknadsrisker efter mer avancerad, sannolikhetsbaserad ansats (Value-at-Risk) är sedan en längre tid föremål för FI:s utvärdering och prövning. Under 2001 lämnades ett sådant tillstånd.

FI har under 2001 lagt ner betydande kapacitet på olika utvecklingsarbeten inom regelgivningens område, framför allt inom ramen för Baselkommittén för banktillsyn och inom EU. FI har bidragit utifrån ett flertal nyckelpositioner, senast när G-10 länderna i december nådde enighet om huvuddragen i ett förslag om nya internationellt harmoniserade kapitaltäckningsregler för kreditinstitut och värdepappersbolag.

De satsningar som görs för bättre harmonisering och samverkan med andra tillsynsansvariga på det internationella planet sker väsentligen med sikte på att upprätthålla likvärdiga spelregler och för att undanröja effektivitetsproblem. När det gäller arbetet med den egna regelgivningen i form av föreskrifter och allmänna råd har det kännetecknats av återhållsamhet under 2001. Genomgående har ny regelgivning föregåtts av behovs- och konsekvensanalyser liksom resmissförfaranden. Vidare har den begränsats till ett fåtal föreskrifter och allmänna råd, bland annat för att reglera kreditinstitutens möjligheter till värdepapperisering. Den nya regelgivningen för beräkning av kapitalkrav och information till kredittagare var ett nödvändigt led för att möjliggöra värdepapperiseringstransaktioner och ett sätt för FI att främja effektiviteten på den svenska marknaden.

Redovisningsnormeringen för de finansiella företagen är en annan viktig kanal för FI:s påverkan. Under 2001 anpassades, som tidigare framgått, kraven för redovisning av kreditförluster i banker och andra kreditinstitut. På försäkringsområdet infördes ny reglering för att tydliggöra de villkor och krav som ska gälla för så kallad finansiell återförsäkring.

FI har vidare gett ut allmänna råd om inlåningskonton i banker och tillhörande tjänster på betalningsområdet i syfte att underlätta för kundernas tillgång till effektiva betaltjänster och främja en utveckling av snabbare och säkrare betalningsöverföringar.

Företagsenkäten

För andra året har FI utfört en attitydundersökning riktad till ett brett urval av ca 400 företag under tillsyn för att följa upp tillsynsinsatserna och påverkan av dessa. Det totala omdömet blev oförändrat jämfört med året innan; betyg 3,42 på en skala 1-5 (3,38 år 2000).

Den betydelse som regelgivningen har på det finansiella området bekräftas åter i enkäten. Av svaren framgår exempelvis att 67 procent av samtliga tillfrågade ansåg att FI:s föreskrifter och allmänna råd haft stor betydelse för den marknad där de driver verksamhet. Av de 13 största finansiella koncernerna och företagsgrupperna svarade 80 procent att betydelsen var ganska eller mycket stor.

Som jämförelse kan nämnas att de delar av företagsenkäten som behandlar FI:s platsundersökningar och övriga operativa tillsyn gav omdömen på lägre nivå. Av samtliga tillfrågade svarade 47 procent att FI:s undersökningsverksamhet haft ganska eller mycket stor betydelse för den finansiella marknaden. Mest positiv bedömning redovisar värdepappersbolag och mindre banker. Av de 13 största koncernerna och företagsgrupperna svarade hälften, 50 procent, att FI:s undersökningsverksamhet haft ganska eller mycket stor betydelse för marknaden.

När det gäller övervakningen riktad mot insiderbrott och otillbörlig kurspåverkan på värdepappersområdet betygsätter hälften av de tillfrågade relevansen som mycket hög enligt undersökningen. Samtidigt ifrågasätter en bred majoritet av de tillfrågade finansiella företagen tillräckligheten vad gäller marknadsövervakningens frekvens och omfattning.

Vid sidan av den konkreta betygsättningen ger företagsenkäten FI en annan viktig input till fortsatt verksamhetsutveckling genom ett antal förbättringsförslag. Bland annat uttrycks önskemål om förbättrat informationsutbyte och ökad målgruppsanpassning för effektivare kommunikation. Många av de mindre företagen under tillsyn riktar kritik mot FI:s föreskrifter och allmänna råd med hänvisning till brister i överskådlighet och enkelhet.

Mot den bakgrunden har FI fortsatt med riktade insatser vad gäller utformning och språk i samband med att gamla författningar setts över. Parallellt har satsningar skett på att utveckla informationsgivningen via FI:s nyhetsbrev och hemsida. När det gäller information om föreskrifter och allmänna råd inhämtar för närvarande ett av tre berörda företag sin information huvudsakligen via hemsidan.

Ytterligare målgruppsanpassning bedömer FI som en kritisk faktor i det fortsatta arbetet, inte minst i själva regelgivningen, i informationen om nya författningar, i utformandet av mallar för inrapportering, i hemsidans struktur osv. Utgångspunkten för all informationsgivning och påverkan är målgruppen. FI:s stävan är att bli bättre, inom de gränser som naturligtvis finns för en myndighet som övervakar 2500 företag inom flera olika branscher.

Internationella valutafonden

En viktig händelse under hösten var den granskning Internationella valutafonden (IMF) genomförde av den finansiella regelgivningen och tillsynen i Sverige, inom ramen för ett så kallat Financial Sector Assessment Program (FSAP). IMF:s huvudslutsats var att det finansiella systemet överlag lever upp till god internationell standard.

IMF fäster bland annat vikt vid de anpassningar som genomförts beträffande den riskorienterade tillsynen och FI:s metodutveckling för att kunna följa upp och bedöma åtaganden och risker i större systemviktiga företag och koncerner. Även stabilitetsanalysen, i den form som den årliga rapporten om finanssektorns stabilitet representerar, framhålls.

IMF:s utvärdering identifierar också svagheter och utrymmen för förbättringar. På det generella planet utpekade inte oväntat de knappa resurserna hos FI som ett väsentligt problem. Även den kapacitet och de tillsynsmetoder som FI hittills kunnat kanalisera till marknadsövervakning och tillsyn över börser och clearinginstitut betecknar IMF som otillräckliga.

Måluppfyllelsen 2001

Budgetåret 2001 kom att präglas av betydande osäkerhet och förhöjda risker i den finansiella sektorn. FI:s tillsyn har anpassats till detta. Parallellt har tidigare beslutade interna omläggningar och omorganisationer fullföljts.

FI:s övergripande bedömning är att regelgivningen och tillsynen under 2001 genererat goda resultat, i linje med de prioriteringar och krav regleringsbrevet ställer upp. Återrapporteringskravet, att lämna en samlad bedömning av hur målen uppnåtts under 2001, är härmed uppfyllt.

Verksamhetsöversikt och finansiering

Finansinspektionens roll

FI:s uppgift är att utforma regler för finansiell verksamhet, lämna tillstånd samt utöva tillsyn. FI övervakar att de företag som står under tillsyn bedriver en verksamhet som står i överensstämmelse med lagens regler och intentioner. FI följer trender och utveckling i enskilda företag och på branschnivå. Genom tillsynsinsatser övervakas utvecklingen i de finansiella företagen.

2 500 tillsynsobjekt

Under FI:s tillsyn står bland annat bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag, försäkringsbolag, understödsföreningar, försäkringsmäklare, värdepappersbolag, fondbolag, auktoriserade marknadsplatser samt Stockholmsbörsen AB, VPC AB och Bankgirocentralen.

Ledning och styrelse

Generaldirektör Claes Norgren är chef för myndigheten. Vid FI finns en styrelse med nio ledamöter. Under budgetåret 2001 bestod styrelsen av följande personer:

Generaldirektör *Claes Norgren*, ordförande,
Expeditions- och rättschef *Kathrin Flossing*, fr.o.m. 011129
Riksdagsledamot *Tom Heyman*,
Ekonomie doktor *Lars Hörngren*,
Generaldirektör *Karin Lindell*,
Riksdagsledamot *Carin Lundberg*,
Vice riksbankschef *Lars Nyberg*
Bitr. riksåklagare *Solveig Riberdahl*, t.o.m. 010308
F.d. direktör *Erland Strömbäck* samt
Direktör *Björn Svedberg*,
Personalföreträdare: *Christian Nilsson och Marianne Lundberg*.

Verksamhetsindelningen

FI:s verksamhetsindelning utgör grundstrukturen för årsredovisningen. Verksamheten indelas i sex *verksamhetsgrenar* och tre *marknadsområden*. Verksamhetsgrenarna är analys och marknadsöversikt, tillsyn av finansiella företag, marknadsövervakning, regelgivning, tillstånd och anmälningar, samt samverkan och samordning. Marknadsområdena är bank-, försäkrings- och värdepappersområdet. FI fullgör även *kanslifunktion* för Bokföringsnämnden och Insättningsgarantinämnden.

Analys och marknadsöversikt

Verksamheten syftar till att hålla allmän uppsikt över eller följa utvecklingen på de finansiella marknaderna, såväl nationellt som internationellt. Produkter är den årliga stabilitetsrapporten, andra regeringsrapporter samt statistik.

Tillsyn av finansiella företag

Här ingår löpande arbete och utvecklingsarbete avseende kontroll av de finansiella marknaderna och instituten, bland annat platsundersökningar, skrivbordsundersökningar, rapportanalyser och branschöverläggningar. Produkter är tillsynsrapporter och samlade riskbedömningar.

Marknadsövervakning

I verksamhetsgrenen ingår löpande arbete och utvecklingsarbete avseende utredningar om misstänkta insiderbrott och otillbörlig kurspåverkan. Viktiga produkter är tillsynsrapporter och insiderutredningar. Kostnaderna belastar till skillnad från övriga grenar enbart värdepappersområdet.

Regelgivning

Här ingår löpande arbete och utvecklingsarbete avseende myndighetsregler samt information och rådgivning om regelverket. Förslag till nya eller ändrade regler skickas på remiss till berörda branschorganisationer och företag. Produkten är föreskrifter och allmänna råd.

Tillstånd och anmälningar

Här ingår löpande arbete och utvecklingsarbete avseende tillståndsärenden, anmälningar, redovisnings-, konsumenträtts- och registerärenden m.fl. samt information och rådgivning knuten till dessa ärendeslag. Produkten är tillståndsbeslut.

Samverkan och samordning

Verksamheten syftar till samverkan och samordning nationellt och internationellt samt extern information. FI medverkar inom ramen för denna verksamhetsgren i kommittéer, arbetsgrupper, konferenser och hearings samt lämnar remissvar. Även information och utbildning ingår, t.ex. redovisningsmöten, revisorsdagar samt beredskapsplanering.

Kostnader och finansiering

Kostnaden för FI:s verksamhet 2001 var drygt 152,6 mnkr (exkl. kansli-funktionen). Verksamheten finansieras med anslag. För att täcka kostnaderna tas tillsynsavgifter ut av företagen under tillsyn samt ansökningsavgifter. Avgifterna levereras till inkomsttitel på statsbudgeten. Huvuddelen av avgifterna är årliga tillsynsavgifter. Intäkter av olika avgifter framgår av bokslutet. Tillsynsavgifterna är obligatoriska. Ansökningsavgifter tas ut vid prövning av ärenden där FI:s godkännande krävs. I tabellen på nästa sida redovisas kostnader per gren och område under en treårsperiod.

Den största verksamhetsgrenen är tillsyn av finansiella företag som år 2001 förbrukade 27 procent av FI:s resurser. Den näst största grenen var tillstånd och anmälningar som förbrukade 18 procent av resurserna under året.

Kostnaden för för budgetåret 2001 påverkas av att Finansinspektionen stod värd för en internationell konferens, IOSCO-konferensen, i juni 2001. Den totala kostnaden för denna konferens var 15 065 tkr.

FINANSINSPEKTIONENS KOSTNADER, INKL. PÅLÄGG FÖR STÖDFUNKTIONER, PER VERKSAMHETSGREN OCH MARKNADSOMRÅDE, TKR, LÖPANDE PRISER.

Verksamhetsgren	Försäkringsområdet			Bankområdet			Värdepappersområdet			Summa		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001
Analys & marknadsöversikt	5 420	5 436	5 934	8 525	8 485	8 633	6 057	5 200	4 480	20 002	19 121	19 047
Tillsyn av finansiella företag	11 133	13 934	13 935	15 320	12 674	15 938	9 657	11 184	12 959	36 110	37 792	42 832
Regelgivning	3 597	4 491	4 873	3 716	5 295	2 948	1 313	2 476	3 241	8 626	12 262	11 062
Tillstånd & anmälningar	9 854	9 854	8 606	8 548	8 306	7 905	9 336	10 826	11 523	27 738	28 985	28 034
Samverkan & samordning	9 089	8 308	6 827	9 467	8 694	8 576	3 979	6 596	10 165	22 534	23 599	25 568
Marknadsövervakning	0	0	0	0	0	0	11 004	9 997	11 040	11 004	9 997	11 040
Summa	39 093	42 024	40 175	45 575	43 454	44 000	41 345	46 279	53 408	126 014	131 757	137 583
Kanslifunktion										6 502	7 135	5 378
IOSCO -konferensen												15 065
Totalt										132 516	138 892	158 026

Analys och marknadsöversikt

Inledning

Det huvudsakliga arbetet inom verksamhetsgrenen analys och marknadsöversikt består i att följa utvecklingen på de finansiella marknaderna – nationellt och internationellt. Arbetet baseras på egna utredningar och egen statistikproduktion, statistik från instituten samt extern information. De viktigaste produkterna är olika interna och externa rapporter, främst den årliga rapporten till regeringen om finanssektorns stabilitet ("stabilitetsrapporten"), samt statistik över de finansiella marknaderna.

Verksamhetsmål

Finansinspektionen ska med regleringsbrevets formulering analysera den riskuppbbyggnad som äger rum i de finansiella företagen och på marknaderna. Instabilitet i det svenska finansiella systemet ska tidigt identifieras. Angående återrapporteringskrav hänvisas till bilaga 1.

Redovisning av resultat

Utveckling av stabilitetsanalysen

Stabilitetsrapporten syftar till att årligen ge en samlad beskrivning av läge och tendenser med relevans för det finansiella systemets stabilitet. De slutsatser som dras och de bedömningar som görs utgör bland annat en utgångspunkt för inriktningen av tillsynsarbetet. Syftet är dock inte – vilket bör betonas – att utfärda någon prognos för vad som kommer att hända under det kommande året, utan att identifiera och diskutera olika risker för stabiliteten och hur de kan hanteras. Även om syftet inte är att göra prognoser, handlar det likväl om en framåtblickande analys – en nödvändig inriktning utifrån målet att stabilitetsrisker tidigt ska kunna identifieras. I årets stabilitetsrapport har detta inslag förstärkts bland annat genom att olika så kallade stress-tester redovisats, liksom resultatet av den riskenkät som FI genomförde med de systemviktiga instituten.

Stabilitetsrapporten 2000 – analys och åtgärder

I den rapport som publicerades 1 november 2000, kunde FI konstatera att både det allmänekonomiska läget och läget i de finansiella företagen dels innebar låga risker för systemstörningar i det korta perspektivet, dels en god finansiell motståndskraft i den mån påfrestningar skulle uppstå. I rapporten redovisades också det utvecklingsarbete som bedrevs i tillsynen, bland annat när det gällde operativa risker. Det senare diskuterades i ett temaavsnitt.

Trots den positiva generella bilden av stabilitetsläget, påtalades vissa områden och aspekter där åtgärder eller observans var nödvändig. Det gällde bland annat den ökning av andelen blankolån som kunde noteras, frågan om belåningsvärden för aktier och utvecklingen på fastighetsmarknaden. Ett annat område som kunde konstateras innefatta en potential för problem var telekomindustrin.

Utvecklingen 2001

Bedömningen att förutsättningarna för fortsatt god stabilitet var gynnsamma visade sig riktig - inga systemviktiga finansföretag eller marknader drabbades av några stabilitetsshotande problem, och detta trots att den allmänna ekonomiska utvecklingen blev betydligt sämre än vad som allmänt förutsågs hösten 2000. Till detta kom ytterligare två påfrestningar för den globala finansmarknaden, som för övrigt också bidrog till att accentuera den konjunkturella tillbakagången. Det gällde dels det fortgående börsfallet, dels händelserna i USA den 11 september.

I rapporten drogs slutsatsen att det börsfall som var manifesterat redan år 2000 knappast innebar några stabilitetsrisker. Den bedömningen var riktig i så måtto att börsfallet inte lett till något akut stabilitetsproblem. Vad som däremot inte beaktades mer ingående i rapporten var dess mer sammansatta betydelse både för den finansiella och reala sektorn i ekonomin som senare, och förstärkt av att nedgången fortsatte under huvuddelen av 2001, framstått klarare. De problem som drabbat såväl livförsäkringsbolagen som värdepappersföretagen utgör konkreta exempel. En mer utvecklad diskussion om börsfallets effekter och aktiemarknadens utveckling i olika avseenden, diskuterades inom ramen för rapporten "*Aktiemarknad för alla*" (FI 2001:3) som FI publicerade i maj 2001.

Effekterna av "11 september"

Terrorhändelserna i USA och dess ekonomiska efterverkningar har självklart varit av betydelse även för den finansiella utvecklingen.

Kort efter septemberhändelserna tog FI initiativ till en studie ("*Den finansiella infrastrukturens sårbarhet*" FI 2001:5) som gick igenom och diskuterade de olika operativa och finansiella risker som aktualiserats genom terrorattackerna och hur de hanterats. FI gjorde också en översiktlig kartläggning av bankernas kreditexponeringar mot de delar av näringslivet, exempelvis flygindustrin, som påverkats mest negativt av den 11 september. Denna presenterades i stabilitetsrapporten. ("*Finanssektorns stabilitet*" FI 2001:5). Den allmänna slutsatsen var att de svenska storbankerna har måttliga exponeringar visavi dessa branscher. När det gäller effekterna av terrorattacken på svenska försäkringsbolag, kan konstateras att de varit ringa. Endast ett bolag, verksamt på återförsäkringsmarknaden, har varit exponerat.

Bankområdet

Utlåningen till allmänheten fortsatte växa under 2001. Särskilt företagsutlåningen expanderade snabbt, trots en successivt försvagad konjunktur. Samtidigt kan konstateras att bankernas resultat och lönsamhet föll tillbaka och att problemkrediterna ökade. Kreditförlusterna låg dock kvar på en fortsatt låg nivå. Nämnas ska att börsnedgången som präglade huvuddelen av 2001 också har påverkat bankernas lönsamhet i form av minskade provisionsintäkter. Vidare har kunnat konstateras att kapitaltäckningen det senaste året tenderat att minska.

När det gäller de kreditrisker som lyftes fram i stabilitetsrapporten kan nämnas att FI beträffande *blancolån* uppmärksammat detta i tillsynsarbetet. Man kan konstatera att andelen *blancolån* under 2001 förefallit minska något. Angående *belåningsvärdena för aktier* har bankerna och värdepappersbolagen utvecklat mer sofistikerade system. Vad gäller exponeringarna mot *tele-*

kom-sektorn genomfördes strax efter årskiftet en enkät till storbankerna för att belysa omfattning och karaktär av exponeringarna mot telekomsektorn. Under våren gjordes också en studie som belyste vissa för tillsynen relevanta frågor med koppling till utvecklingen på *fastighetsmarknaden*. Till detta kan läggas att FI i maj-juni genomförde den så kallade riskenkäten till de systemviktiga företagen som innebar en bred kartläggning av olika slag av riskexponeringar och riskhantering i dessa företag.

Försäkringsområdet

Fallande tillgångsvärden har under år 2001 påverkat även försäkringssektorn. Livbolagen påverkas i större omfattning än skadebolagen till följd av en större exponering mot världens aktiemarknader.

Under senare delen av 2001 kom den fallande nivån på livbolagens kollektiva konsolidering, och den i vissa fall mycket stora avvikelser från respektive bolags uttalade policy på området, i fokus för uppmärksamheten. Finansinspektionen påtalade detta, liksom nödvändigheten att företagen tillämpade sin konsolideringspolicy, tydligt informerade kunderna och anpassade återbäringsräntorna till det nya läget. Mot den bakgrunden avkrävde FI från september också månatlig rapportering av den kollektiva konsolideringen från bolagen.

Skadebolagens resultat har under året också påverkats negativt av fallande tillgångsvärden. Bolagens behov av premiehöjningar, och i vissa fall kapitaltillskott från ägarna, accentueras därmed ytterligare eftersom den egentliga försäkringsverksamheten under ett flertal år visar mycket dålig lönsamhet.

Värdepappersområdet

Värdepappersinstitut och marknader

Mot bakgrund av de under året fallande börskurserna har FI genomfört en kartläggning av värdepappersinstitutens hantering av kundkrediter och överbelåning. Av kartläggningen framgår att överbelåningen är låg och att kreditförlusterna är låga i förhållande till den totala utlåningen med värdepapper som säkerhet. Av kartläggningen framgår vidare att en majoritet av instituten har reagerat på den negativa och volatila marknadsutvecklingen och under året har vidtagit åtgärder för att stärka och effektivisera kredithanteringsfunktionerna. Kreditpolicy, kreditinstruktioner och rutiner har förändrats och kontroll och uppföljning sker i flertalet fall på daglig nivå.

FI har även kartlagt de femton största värdepappersbolagens och fyra bankers ekonomiska ställning för att kunna bedöma behovet av ytterligare tillsynsinsatser. Vidare har en uppföljning skett av tretton mindre värdepappersbolag som uppvisat en stor förlust i relation till kapitalbasen.

Den offentliga statistikens tillgänglighet (övrig återrapportering)

FI är statistikansvarig myndighet för den officiella statistiken på finansmarknadsområdet. För kredit- och värdepappersområdet har FI uppdragit åt Statistiska Centralbyrån, SCB, att utföra statistikproduktionen medan FI själv ansvarar för produktionen på försäkringsområdet. All publicering som rör finansmarknadsområdet sker dock i samarbete med SCB och med utnyttjande av deras informationskanaler.

Av förordningen (2001:100) om den officiella statistiken framgår bland annat att all officiell statistik, utan avgift, ska hållas tillgänglig i elektronisk form genom ett allmänt nätverk. För att uppfylla detta krav redovisas den officiella statistiken inom FI:s ansvarsområden på SCB:s hemsida i form av efterfrågade tabellverk och diagram m.m. samt med tillgång till SCB:s databaser, däribland Sveriges Statistiska Databaser, SSD, med grunddata. En annan ingång till all officiell statistik är informationssidan Svenska Statistiknätet. Även tidigare pappersprodukter som Statistiska Meddelanden, SM, redovisas i dag i första hand som pdf-filer.

Under året har arbete pågått med att utforma system och rutiner för att i ökad utsträckning publicera tillsynsstatistik på FI:s hemsida. Önskemål om detta framfördes bland annat av Internationella valutafonden (IMF) i samband med dess utvärdering hösten 2001. Arbetet kommer att ske succesivt under loppet av 2002.

Måluppfyllelse, verksamhetsmål 1

Mot bakgrund av vad som redovisats ovan får målet vad avser verksamhetsgrenen analys och marknadsöversikt anses uppfyllt.

Tillsyn av finansiella företag

Inledning

Tillsyn över de finansiella företagen sker genom olika typer av undersökningar, analyser och utredningar. I tillsynsarbetet ingår även utveckling av riskanalysmetodik och tillsynsmetoder i övrigt. De viktigaste produkterna inom denna verksamhetsgren är tillsynsrapporter och samlade riskbedömningar.

Av den inledande verksamhetsöversikten framgår att tillsynen utgör FI:s största gren. De resurser som används på området ökade med ca 13 procent mellan år 2000 och år 2001. Under motsvarande period ökade resursinsatsen för marknadsövervakning med cirka 10 procent. Tillsynsområdet svarade för 27 procent av totalt nedlagda resurser, medan marknadsövervakningen svarade för 7 procent av de totala resurserna.

Undersökningar delas in i allmänna undersökningar och riktade undersökningar. Allmänna undersökningar omfattar i regel flera delar av ett företags verksamhet. Riktade undersökningar genomförs specifikt med fokus på väsentliga riskområden och intern kontroll. En annan form av riktade undersökningar, så kallade temaundersökningar, används när man vill studera en viss funktion eller företeelse i flera företag.

FI har infört en processtyrd arbetsmodell i syfte att effektivare fokusera på tillsyn över stabilitets- och systemviktiga företag och företagsgrupper samt stärka riskanalysen inom väsentliga riskområden. För varje sådant företag/företagsgrupp (f.n. 13 st.) har en koncernansvarig utsetts. De koncernansvariga har ett övergripande tillsynsansvar för respektive företag/företagsgrupp. I koncernansvaret ingår att allmänt följa vad som händer inom koncernen och ansvara för en återkommande samlad riskbedömning av koncernen.

Organisationsförändringar har skett dels för att effektivisera den riskorienterade tillsynen över värdepappersbolag och fondbolag, dels för att förstärka tillsynen avseende uppföranderegler på värdepappersområdet.

Verksamhetsmål

I regleringsbrevet anges följande mål för tillsynen:

Mål 2

Finansiella företag under tillsyn ska vara stabila och ha en väl fungerande intern kontroll av kapital och risker. Företagen ska övervakas så att Finansinspektionen kan överblicka och bedöma samlad finansiell ställning, risktagande och riskhanteringsförmåga inom respektive företag. Finansinspektionen ska särskilt prioritera tillsynen över större systemviktiga företag.

Mål 3

Finansinspektionens tillsyn av hur de finansiella företagen efterlever gällande regler ska bidra till att målen om stabilitet och ett gott konsumentskydd uppfylls. Undersökningsområden som ska prioriteras är - intern kon-

troll, klagomålshantering, informationsgivning till kunder och riskexponering. I syfte att förbättra tillsynsrapporternas kvalitet ska metodutveckling för tillsyn prioriteras.

Återrapporteringskraven framgår av bilaga 1.

Redovisning av resultat

Tillsynen under 2001

Den omläggning av tillsynen som genomfördes under hösten 2000 gav ett tydligt genomslag i ändrade arbetsformer under 2001. Riskanalys och koncern tillsyn kom att stå alltmer i fokus, vilket i viss mån kan förklara nedgången i antalet platsbesök. Totalt nedlagd tid på tillsynsaktiviteter enligt tillsynsplanen för 2001 uppgick till 36 810 timmar. Till detta ska läggas tillsynsrelaterad metodutveckling, 14 018 timmar. Tiden fördelade sig enligt följande:

AKTIVITET	TIMMAR
Koncerttillsyn	13 195
Tillsyn, övriga	16 127
Marknadsövervakning	5 739
Beredskapsfrågor	1 749
Metodutveckling	14 018
Summa timmar	50 828

Metodutvecklingen under 2001

Ytterligare en faktor som har haft stor betydelse under 2001 är det metodutvecklingsarbete som har bedrivits inom flera riskområden som en nödvändig grund för en utvecklad riskanalys och effektiv tillsyn över systemviktiga företag. Totalt nedlagd tid på tillsynsrelaterad metodutveckling uppgick under 2001 till 14 018 timmar och fördelade sig enligt följande:

METODUTVECKLINGSOMRÅDET	ANTAL TIMMAR
Kreditrisker och marknadsrisker	2 599
Risker på försäkringsområdet	2 406
Operativa risker	1 138
Marknadstillsyn	2 806
Samlad riskbedömning	3 383
Övrigt	1 686
Summa timmar	14 018

Den metodutveckling som är utförd under 2001 är en medveten satsning för att utveckla tillsynen på flera områden. Det gäller främst utveckling av riskanalys inom väsentliga riskområden, utveckling av en modell för samlad riskbedömning samt utveckling av metoder inom marknadstillsyn.

Samlade riskbedömningar

Under året har samlade riskbedömningar utförts eller inletts i Föreningssparbanken, Nordea, SEB, Handelsbanken, Skandia, If, Folksam, Länsförsäkringar/WASA, AMF-p, Alecta, Stockholmsbörsen AB samt VPC. Den modell för samlade riskbedömningar som utvecklades under 2001 har delvis använts vid dessa bedömningar. Avsikten är att modellen ska tillämpas fullt ut för alla systemviktiga företag under 2002.

De samlade riskbedömningarna är sammanvägda bedömningar, vilka bygger på riskanalyser inom olika riskområden, iakttagelser vid platsundersökningar och information inhämtad på annat sätt. Ett viktigt syfte är att göra avstämningar mellan riskaptit och förmågan att hantera risker mot riskbärande kapital. De samlade riskbedömningarna kommuniceras med berörda företag och utgör viktiga instrument för planeringen av kommande tillsynsaktiviteter.

Företagens hantering av väsentliga risker

FI gör, mot bakgrunden av de samlade riskbedömningar som har utförts samt övrig riskfokuserad tillsyn, bedömningen att ifrågavarande företag i allt väsentligt uppfyller ställda krav på riskidentifiering och hantering av väsentliga risker.

Regelefterlevnad

FI:s tillsyn av hur de finansiella företagen efterlever gällande regler ska bidra till att målen om stabilitet och ett gott konsumentskydd uppfylls. Finansinspektionen har bland annat gett ut allmänna råd beträffande intern kontroll och hantering av väsentliga risker. Vissa brister i regelefterlevnad har konstaterats (se vidare under respektive tillsynsområde).

Företagens information och klagomålshantering.

På bankområdet görs den bedömningen att företagens organisation för handläggning av klagomål i stort är ändamålsenlig och rutinerna tillfredsställande. Vissa brister bör dock åtgärdas (se vidare under *Bankområdet*).

På försäkringsområdet bedöms att bolagens beredskap och implementering av nya försäkringsrörelse regler inte varit tillfredsställande. Genom FI:s undersökningar har en förbättrad informationsgivning till livförsäkringstagarna säkerställts (se vidare under *Försäkringsområdet*).

Genom de undersökningar som gjorts under år och 2001 har alla större bolag som har personskadereglering undersökts. Även bolagens hantering av klagomål har varit föremål för undersökningar. Undersökningarna visar att företagens organisationer för handläggning av klagomål i stort sett är ändamålsenliga och att rutinerna är tillfredsställande.

På värdepappersområdet görs bedömningen att företagens organisation och rutiner för handläggning av kundklagomål är tillfredsställande (se vidare under *Värdepappersområdet*).

Sanktionsärenden

FI har under året meddelat tre sanktioner, varav två på försäkringsområdet och en på värdepappersområdet.

Se vidare under *sanktionsärenden* på respektive tillsynsområde.

Platsundersökningar

Under året har totalt 105 platsundersökningar avslutats, varav 28 på bankområdet, 39 på försäkringsområdet samt 38 på värdepappersområdet.

Nedgången i antal platsundersökningar jämfört med tidigare år beror delvis på den ökade fokuseringen på de systemviktiga koncernerna och företags-

grupperna. De platsundersökningar som utförs i dessa sammanhang är ofta djuplodande och omfattande och tar därmed stora resurser i anspråk.

Det bör även noteras att den kraftiga ökningen av avslutade platsundersökningsärenden föregående år till stor del beror på att ett stort antal av de Y2K-ärenden som inleddes under år 1999 avslutades under år 2000.

ANTAL AVSLUTADE PLATSUNDERSÖKNINGAR

Platsundersökningar	1999	2000	2001
Riktade undersökningar	99	148	60
Varav bankområdet	21	30	6
Varav försäkringsomr.	55	72	29
Varav värdepappersomr.	23	46	25
Allmänna undersökningar	77	79	45
Varav bankområdet	32	30	22
Varav försäkringsomr.	32	21	10
Varav värdepappersomr.	13	28	13
Totalt	176	227	105

PLATSUNDERSÖKNINGAR - NEDLAGD TID

Platsundersökningar	1999	2000	2001
Riktade undersökningar	14 894	9 412	8 518
Varav bankområdet	8 338	4 698	5 226
Varav försäkringsomr.	3 647	2 331	1 138
Varav värdepappersomr.	2 909	2 383	2 154
Allmänna undersökningar	5 743	5 319	3 695
Varav bankområdet	2 775	2 039	1 497
Varav försäkringsomr.	1 959	1 513	1 001
Varav värdepappersomr.	1 009	1 767	1 197
Totalt	20 637	14 731	1 2213

Styckkostnader för platsundersökningar redovisas i bilaga 3.

Kvalitetskontroll

En dokumentation av modellen för samlade riskbedömningar har inletts och beräknas vara genomförd under första halvåret 2002. Modellen är ett metodstöd för riskanalytiker, koncernansvariga och övriga som deltar i den samlade riskbedömningen. Metodutvecklingen i övrigt har resulterat i revidering och nyproduktion av ett antal handböcker för tillsyn över väsentliga riskområden. Som exempel kan nämnas handböcker för kreditrisker och marknadsrisker där en fördjupad riskanalys beskrivs. Det har även tagits fram en handbok om operativa risker. Handböckerna anger kvalitetsnormer för de undersökningar som ska utföras och de tillsynsrapporter där resultaten av undersökningarna redovisas.

Även de rutinbeskrivningar som har dokumenterats om tillsynsprocessen innefattar löpande kvalitetsuppföljningar av processtyrningen och de produkter som framställs.

Beredskapsfrågan (övrig återrapportering)

Finansinspektionen har ett särskilt återrapporteringskrav som funktionsansvarig myndighet för funktionen Finansiella tjänster. Finansinspektionen ska redovisa en bedömning av funktionens förmåga samt göra en bedömning av hur verksamheten som bedrivits har bidragit till att funktionens förmåga har utvecklats bland annat genom att förbättra skyddet mot informationsoperationer hos de större finansiella företagen.

Under 2001 har Finansinspektionen, som funktionsansvarig myndighet för funktionen finansiella tjänster, delvis ändrat inriktning i arbetet med beredskapsfrågor. Detta har främst skett genom scenarioövningar med de 13 systemviktiga företagen. Genomförandet har skett i samverkan med Överstyrelsen för Civil Beredskap (ÖCB), som också har finansierat arbetet. Scenarioövningarna har planerats och genomförts i samarbete med externa konsulter.

Under året har även en översyn av funktionens kris- och krigsviktiga företag (K-företag) skett. Finansinspektionen har även bidragit med funktionens underlag till Planeringsunderlag, Årsbok etc. som årligen utarbetas av ÖCB för hela det civila försvaret.

Under 2001 beslutades att ÖCB ska läggas ned för att enligt förslag ersättas av en ny ”planeringsmyndighet”. Beslutet är taget efter förslag från Sårbarhets- och säkerhetsutredningen i betänkandet ”Säkerhet i en ny tid” (SOU 2001:41). I utredningen föreslås att dagens funktionsansvar utmönstras och ersätts av ett nytt system där samhällsviktig verksamhet delas in i planeringsområden med uttalat planeringsansvar. Finansinspektionen har under året deltagit i arbetet med detta.

Scenarioövningar 2001

Finansinspektionen fick för 2001 disponera 1 miljon kronor från ÖCB för att genomföra scenarioövningar med de 13 systemviktiga företagen. Övningarna genomfördes i syfte att:

- Utröna den finansiella sektorns motståndskraft mot IT-risker av samhällshotande art.
- Finna möjliga gemensamma lösningar på samhällelig nivå för att hindra effekter på hela det finansiella systemet vid olika typer av större påfrestningar.
- Ge underlag för Finansinspektionens fortsatta arbete med övervakningen av den finansiella sektorns anpassning att möta kriser och hot av samhällelig art.

Scenarioövningarna har planerats och genomförts i samarbete med externa konsulter som under januari 2002 har lämnat en slutrapport.

Övningarna genomfördes med företagen vid fem tillfällen, fördelat sektorsvis på bank, försäkring samt börs och clearing. Som inledning vid respektive övningstillfälle presenterades rapporten ”Den finansiella infrastrukturens sårbarhet. En omvärldsanalys med utgångspunkt i terrordåden i USA tisdagen den 11 september 2001”, vilken har tagits fram med hjälp av externa konsulter.

Övningarna visade att den finansiella sektorn har motståndskraft mot de risker som är förknippade med företagens IT-verksamhet. De finansiella företagen har organisationer och rutiner för att möta svåra påfrestningar mot den egna organisationen. Den finansiella sektorn är dock starkt beroende av att andra samhällsfunktioner, såsom el och telekommunikationer, fungerar. Dessutom behövs ytterligare åtgärder inom sektorn för att möta allvarliga hot av samhällelig karaktär.

Scenarioövningarna har inneburit att Finansinspektionen identifierat ett antal sårbarheter i olika funktioner och företag. Finansinspektionen har för avsikt att tillskriva dessa i särskild ordning. Följande åtgärder har aktualiserats mot bakgrund av de utförda aktiviteterna.

- Sårbarhetsanalys genom fördjupade scenarioövningar med de 13 stabilitetsviktiga företagen.
- Utveckla riktlinjer för IT-säkerhetsrisker i samverkan med branschorganisationerna.
- Pröva frågan om det bör skrivas ett allmänt råd på området.

I övrigt kommer Finansinspektionen att öva den egna krisorganisationen.

Tillsyn på bankområdet

Samlade riskbedömningar

På bankområdet har följande företag definierats som systemviktiga: Föreningsparbanken, Nordea, SEB och Handelsbanken. För dessa har samlade riskbedömningar gjorts.

Tillsynen över Nordea har skett i samarbete med övriga nordiska tillsynsmyndigheter i enlighet med ett särskilt upprättat MoU.

Platsundersökningar

På bankområdet har under året påbörjats 28 och avslutats 28 platsundersökningar. Fördelning på undersökningstyp framgår av tabellen på sidan 17

Risikofokuserad undersökningsverksamhet

På bankområdet har genomförts undersökningar om likviditetsrisker enligt utfärdade allmänna råd för likviditets- och marknadsrisker. Resultaten av undersökningarna ingår i produkten samlad riskbedömning.

Under året har FI också genomfört undersökningar av de systemviktiga företagens användning av Internet som distributionskanal för finansiella tjänster. Som metod har den Nordiska arbetsgruppen för IT-tillsyns framtagna modell IT-tillsyn samt tillsyn av Internetanvändning i finansiella företag använts.

Till stöd för de koncernansvarigas arbete har analys och granskning gjorts av storbankernas ekonomiska situation. Arbetet med detta har bedrivits under 2001. För samtliga företag gäller att efterlevnaden av lagstadgade nivåer för t.ex. kapitaltäckning och stora exponeringar har kontrollerats av FI.

Redovisning av företagets förmåga att identifiera och hantera väsentliga risker i rörelsen har ännu inte helt slutförts under året. Mycket av arbetet under året har koncentrerats på företagets kapitaltäckning, kostnader och befarade kreditförluster. Den allmänna konjunkturedgången och den försämring av marknadsförutsättningarna som skett medför för företagen större kreditrisker. Ett exempel är ökningen av antal konkurser bland företagets kundföretag. Den hittillsvarande bedömningen är emellertid att företagen i

allt väsentligt uppfyller ställda krav på riskidentifiering och hantering av väsentliga risker.

Kapitalallokering

Inom ramen för koncerntillsynen har kapitalallokeringsmodellen i en koncern granskats under år 2001. En målsättning har varit att inför den samlade riskbedömningen avge en skriftlig rapport över utvecklingen av kapitalallokeringsystem inom koncernen samt föreslå hur den framtida tillsynen bör utvecklas i denna del. Koncernens kapitalallokeringsmodell är under testning och beräknas vara fullt implementerad inom kort.

Bankernas betalningsöverföringar

FI:s allmänna råd om inlåningskonton och tillhörande banktjänster trädde i kraft den 1 september 2001.

Samtidigt presenterades en undersökning från EU-kommissionen som visade att svenska banker är bland de långsammaste i EU beträffande betalningsöverföringar. Under året har påbörjats en undersökning av rutiner och eventuella problem med bankernas betalningsöverföringar samt av betalningar inom EES. Detta arbete har också varit en förberedelse inför ett kommande regeringsuppdrag och inför uppföljningen av ovannämnda allmänna råd.

Missvisande kreditupplysningar

Under året har rapporten Missvisande kreditupplysningar (2001:2) tagits fram som ett resultat av ett gemensamt projekt mellan Finansinspektionen och Datainspektionen.

Bland förslagen märktes återinförande av en beloppsgräns i kronofogdens register. I rapporten ifrågasattes betydelsen av att registrera småbelopp. Riksskatteverket och andra myndigheter uppmanades vidare att omedelbart rätta tekniska fel som orsakar att skulder felaktigt registreras.

Upplysningscentralen, UC, måste i fortsättningen skärpa sina rutiner för rättelser. Alla uppgifter som raderas i kronofogdens register ska tas bort även hos UC. Banker och andra kreditinstitut ska inte låta flera kreditförfrågningar om en privatperson rutinmässigt påverka kreditvärdigheten. Den som har en betalningsanmärkning bör ändå erbjudas bankkonto med betaltjänster och Finansinspektionen överlägger med bankerna om detta.

En uppföljning som gjordes vid ett senare tillfälle visade att de brister som uppmärksammades i rapporten hade blivit avhjälpna.

Regelefterlevnad

Under året har genomgång skett av riskstyrning i bankkoncernerna avseende organisation och omstruktureringar. Företagens styrning, interna kontroll och hantering av risker omfattas av ett antal allmänna råd.

Som redovisats ovan, uppfyller bankerna i allt väsentligt de krav som ställs på riskidentifiering och riskhantering. I de under året avslutade allmänna platsundersökningarna konstaterades emellertid att det finns förbättringspotentialer på området, bland annat avseende bankernas rapportering av kapitaltäckning och stora exponeringar till FI. Orsaken till detta står främst att finna i de mindre företagens svårigheter att rätt tolka regelverket.

Information och klagomålshantering

Under året har 360 klagomålsärenden inkommit. Under året har 6 platsundersökningar av företagens klagomålshantering och konsumentpolicy avslutats.

Samtliga undersökta företag har vidtagit åtgärder med anledning av FI:s allmänna råd om klagomålshantering. FI:s bedömning är att företagens organisation för handläggning av klagomål i stort är ändamålsenlig och rutinerna tillfredställande. Vissa brister bör dock åtgärdas, framförallt när det gäller kontroll och rapporteringsrutiner för kundklagomål.

De undersökningar som gjorts i företag som har betydelse för de finansiella marknadernas stabilitet och förtroendet för den finansiella sektorn, har påvisat att ett ständigt arbete för att förbättra riskhanteringen och riskkontrollen pågår.

Sanktionsärenden

Några sanktioner har inte under året riktats mot något företag inom bankområdet.

Tillsyn på försäkringsområdet

Samlad riskbedömning

På försäkringsområdet har följande stabilitetsviktiga företag identifierats: Alecta, AMFp, Folksam, If, LF-gruppen och Skandia. För dessa har förenklade versioner av samlade riskbedömningar gjorts. Företagen är sinsemellan väldigt olika och i två av koncernerna finns bolag med lönsamhetsproblem. FI har därför särskilt riktat kontrollverksamheten mot dessa problem och följer bolagen extra noga. Dessa bolag har under året genomfört vissa strukturprogram.

Platsundersökningar

På försäkringsområdet har under året påbörjats 55 platsundersökningar och avslutats 39. Fördelning på undersökningstyp framgår av tabellen på sidan 17.

Risikfokuserad undersökningsverksamhet

Undersökningar har utförts med inriktning på intern kontroll, tecknings- och återförsäkringsrisker och reservsättningsrisker. Undersökningar har även utförts om Internetsäkerhet, IT-drift, operativa risker i övrigt samt penningtvätt.

På grund av de kraftiga börsfluktuationerna under året har FI generellt utökat rapporteringskraven för livbolagen för att bättre följa utvecklingen och säkerställa bolagens åtaganden gentemot livförsäkringstagarna. I övrigt gör FI den bedömningen att de sex stabilitetsviktiga företagen uppfyller ställda krav på riskidentifiering och hantering av väsentliga risker.

Regelefterlevnad

Företagens styrning, interna rapportering och internkontroll omfattas av allmänna råd. De genomförda undersökningarna på detta område har bidragit

till att företagen har blivit varse regelverket i högre grad och regelefterlevnaden har därigenom ökat.

Såvitt gäller kontrollen av implementeringen av nya försäkringsrörelseregler kan konstateras att bolagens beredskap och implementering inte varit tillfredställande. Genom FI:s undersökningar har en förbättrad informationsgivning till livförsäkringstagarna säkerställts.

Information och klagomålshantering

Undersökningar har genomförts beträffande livförsäkringsbolagens informationsgivning samt försäkringsbolagens skadereglering och klagomålshantering.

Personskadereglering är ett ständigt fokuserat område. Under 2000 och 2001 har alla större bolag med personskadereglering undersökts. Handläggningstiderna i personskadeärendena är fortfarande långa. Genom dessa undersökningar samt övriga kontakter med branschen finns tecken som tyder på att handläggningstiderna ökar, vilket visar på behovet av ytterligare uppföljningar.

När det gäller klagomålshantering framgår av undersökningarna att företagens organisation för handläggning av klagomål i stort är ändamålsenlig och rutinerna tillfredsställande. FI kommer under innevarande år att kvartalsvis begära redovisningar av bolagen utifrån de uppgifter som lämnats i anslutning till platsundersökningarna och den utveckling som är på området.

Livförsäkringsbolagens kollektiva konsolidering

Under året konstaterades en nedgång i livförsäkringsbolagens kollektiva konsolidering. Bolagens återbäringspolicier att anpassa återbäringsräntorna följdes upp bland annat med hjälp av de förordnade revisorerna.

Utläggning av kapitalförvaltning

Skandia Livs utläggning av kapitalförvaltning till den Norske Bank granskades med hjälp av FI:s förordnade revisor. Bedömningen var att Skandia Liv uppfyller uppställda krav på kontroll och styrning och att affären inte är till förfång för livförsäkringskunderna.

Övriga undersökningar

Undersökningar har utförts angående så kallade obokade premier hos fondförsäkringsbolagen. Dessutom har gjorts undersökningar av nystartade försäkringsbolag och hos försäkringsmäklare.

Sanktionsärenden

FI har meddelat två sanktioner inom området. En understödsförening meddelades ett föreläggande att placera föreningens medel på ett annat sätt. Dessutom meddelades ett mindre försäkringsbolag en erinran eftersom bolaget inte hållit stämma inom stadgad tid.

Tillsyn på värdepappersområdet

Samlad riskbedömning

Tillsynen på värdepappersområdet omfattar tre stabilitetsviktiga företag: Stockholmsbörsen AB, VPC AB och Bankgirocentralen. En samlad riskbe-

dömning har under året inletts av Stockholmsbörsen AB och VPC AB i enlighet med verksamhetsplanen. Riskbedömningarna har inte slutförts p.g.a. att metodiken för en sådan riskbedömning ska utvecklas i det pågående marknadstillsynsprojektet.

Platsundersökningar

FI har under året påbörjat 55 och avslutat 38 platsundersökningar inom värdepappersområdet. Fördelning på undersökningstyp framgår av tabellen på sidan 17.

Risikofokuserad undersökningsverksamhet

Undersökningar har genomförts som ett led i FI:s aktionsplan hos värdepappersbolag och banker. Vidare har undersökningar utförts om värdepappersbolags informationshantering av corporate-financeuppdrag samt informationssäkerhet hos värdepappersbolag.

En kartläggning har gjorts av kreditgivningen och överbelåningssituationen i värdepappersbolag (se avsnitt Analys och marknadsöversikt).

Bedömningen görs att företagen har en ändamålsenlig organisation för att tidigt kunna identifiera och hantera sina rörelserisker.

Temaundersökningar

Temaundersökningar har utförts om Internetfrågor. En kartläggning av handels- och informationsplatser har utförts.

Övriga undersökningar

Undersökningar har utförts av bland annat organisation, verksamhet och ekonomi hos nyetablerade värdepappersbolag. Ett antal undersökningar har inletts hos mindre värdepappersbolag som uppvisat en stor förlust i relation till kapitalbasen/det bundna egna kapitalet för första halvåret 2001.

En kartläggning har gjorts hos 15 av de större värdepappersbolagen och fyra banker i avsikt att kartlägga deras ekonomiska situation för att göra en bedömning av behovet av ytterligare tillsynsinsatser.

Tillsyn över fondbolag

FI gjorde - mot bakgrund av terroristattacken den 11 september - en översikt per den 13 september 2001 av i vilken utsträckning fondbolag hade stängt fonder. Det handlade dels om fonder med USA-noterade aktier, dels om fonder som handlar med aktier noterade på andra stängda börser. Av sammanställningen framgår att av 322 fonder registrerade i Sverige var 136 stängda. Fondbolagen har meddelat FI att de med stöd av sina fondbestämmelser ansett att de kunnat avstå från kurssättning och inlösen av fondandelar för de fonder där ett marknadsvärde inte kunnat fastställas, eftersom börserna hade stängt. FI har under hösten löpande följt fondbolagens tillämpning av fondbestämmelserna i denna del.

Hos fondbolag gjordes 3 undersökningar av etiska riktlinjer och 2 undersökningar om internkontroll. Av de gjorda undersökningarna framgick att företagen följde förekommande regler.

De undersökningar som i övrigt har inletts av fondbolag inriktas på två ämnesområden. Det ena området avser en uppföljning av FI:s allmänna råd om styrning och internkontroll, som har utvidgats till att omfatta även fondbolag. Bland slutsatserna från undersökningarna kan nämnas att vissa fondbolag som ingår i koncerner inte har haft en godtagbar analys av problematiken kring eventuella intressekonflikter. En dialog förs fortfarande med ledningarna i vissa fondbolag hur denna analys bör göras. Vissa brister i avvikelser från placeringsreglerna har också uppmärksammats och även här kommer FI att fortsätta kontrollen av fondbolagens regelefterlevnad.

Undersökningarna utgjorde en del i underlaget för rapporten *Fondbolagens information och interna kontroll, 2001:7*, vilken överlämnades till regeringen den 20 december.

Det andra området bland de påbörjade undersökningarna omfattar fondbolagens IT-säkerhet. Undersökningar har även inletts för att kartlägga värdepappersfonders innehav av onoterade finansiella instrument.

Regelefterlevnad

Under året har inga väsentliga regelöverträdelser iakttagits för de stabilitetsviktiga företagen. För övriga företag har vissa överträdelser av placeringsreglerna iakttagits för fondbolag.

Information och klagomålshantering

Under 2000 granskades klagomålshantering i 10 värdepappersbolag. Under året har klagomålshantering granskats i 4 företag. Därmed har granskningen av värdepappersbolagens klagomålshantering slutförts. Samtliga företag har vidtagit åtgärder med anledning av FI:s allmänna råd om klagomålshantering. Enligt FI:s bedömning är företagets organisation och rutiner för handläggning av kundklagomål tillfredsställande.

Övrigt

På börsområdet har den pågående samverkan med utländska myndigheter fortsatt. Stockholmsbörsens aktiviteter i England har medfört täta kontakter med tillsynsmyndigheten FSA i England. Under året har ett med FSA gemensamt projekt för att bedöma rutiner och säkerheter i IT-verksamheten hos OM-koncernens in- och utländska börser initierats och till största delen genomförts. Projektet har varit arbetskrävande med telefonkonferenser och möten i Sverige och England.

Sanktionsärenden

Under året har FI i ett förfrågansärende meddelat en sanktion till ett fondbolag som avsåg återkallelse av tillstånd att bedriva fondverksamhet. Grunden för återkallelsen var att fondbolaget enligt FI:s bedömning inte med erforderlig kompetens värderat en betydande tillgång i fonden. Fondbolaget har överklagat FI:s beslut.

Måluppfyllelse, verksamhetsmål 2-3

Mål 2

Finansinspektionen har med utgångspunkt i inriktningsdokument, regleringsbrev och verksamhetsplan utfört ett antal tillsynsaktiviteter i syfte att

bedöma företagens finansiella ställning, risktagande och riskhanteringsförmåga. Systemviktiga företag har prioriterats. Verksamhetsmål 2 bedöms därmed vara uppfyllt.

Mål 3

Finansinspektionen har även planerligt utfört tillsynsaktiviteter med sikte på företagens interna kontroll och riskhantering. Temaundersökningar har utförts i syfte att bedöma företagens hantering av klagomål och information. Metodutveckling inom väsentliga riskområden har prioriterats. Verksamhetsmål 3 bedöms därmed vara uppfyllt.

Marknadsövervakning

Inledning

I verksamhetsgrenen marknadsövervakning ingår löpande arbete och utvecklingsarbete vad gäller utredningar om misstänkta insiderbrott, obehörigt röjande av insiderinformation och otillbörlig kurspåverkan. Viktiga produkter är tillsynsrapporter och utredningar. Kostnaderna belastar till skillnad från övriga grenar enbart värdepappersområdet.

Verksamhetsmål

I regleringsbrevet anges följande mål för marknadsövervakningen:

Mål 4

Finansinspektionen ska bidra till att förtroendet för värdepappersmarknaden upprätthålls och stärks. Händelser där det finns misstanke om oegentligheter vid handeln med finansiella instrument ska analyseras och utgöra underlag för identifiering av fall värda att utreda. I sådana fall, som avser misstanke om insiderbrott eller otillbörlig kurspåverkan, ska en utredning genomföras.

Åtterrporteringskraven framgår av bilaga 1.

Redovisning av resultat

Utredningar

Antalet utredningar angående misstänkta insiderbrott och utredningar om misstänkt otillbörlig kurspåverkan under en treårsperiod framgår av tabellerna nedan. Av tabellerna framgår också hur många ärenden som anmälts till åklagaren avseende nämnda brottstyper.

ANTAL INSIDERUTREDNINGAR

Insiderutredningar	1999	2000	2001
IB	27	75	59
Påbörjade	80	45	56
Avslutade	32	61	79
UB	75	59	36
Därav anmälan till EBM	7	8	3

ANTAL UTREDNINGAR OM OTILLBÖRLIG KURSPÅVERKAN

Utredningar	1999	2000	2001
IB	4	6	17
Påbörjade	11	18	12
Avslutade	9	7	17
UB	6	17	12
Därav anmälan till EBM	4	6	2

Utöver vad som framgår av tabellerna har FI utrett två fall av obehörigt röjande av insiderinformation och båda fallen har anmälts till åklagare.

Utvecklingen under året visar följande tendenser

- Antalet till åklagare överlämnade ärenden har minskat jämfört med föregående år och uppgår till totalt 7 mot 14 föregående år.
- De vid årets slut utgående ärendebalanserna har minskat.
- En ökning har skett av antalet nya påbörjade insiderutredningar.

Utrymmet för FI att bedriva en egen marknadsövervakning eller att utreda misstänkta fall av olaglig insiderhandel, obehörigt röjande av insiderinformation och otillbörlig kurspåverkan har varit begränsat. Detta dels beroende på flera projektarbeten, dels omorganisation. FI har därför i tillsynen prioriterat arbetet med inkomna anmälningar och tips där det finns misstanke om att brott kan ha skett.

Vid tillsynen har följande iakttagelser gjorts.

- Utredningar av misstänkt olaglig insiderhandel och otillbörlig kurspåverkan visar att det fortfarande är så kallade primära insiders (dvs. styrelseledamöter, VD med flera som har direkt tillgång till insiderinformation), som bryter mot lagstiftningen. Slutsatsen av detta är att lagstiftningen inte har avsedd preventiv verkan på denna personkrets.
- ”Bränslet” till ett insiderbrott är information och det kan utifrån gjorda utredningar också konstateras att emittenter inte alltid hanterar icke offentligt kurspåverkande information på ett tillräckligt professionellt sätt.
- Den gränsöverskridande handeln fortsätter att öka liksom antalet fjärrmedlemmar hos Stockholmsbörsen AB. Det ställer höga krav på FI i utredningsarbetet avseende samarbete med internationella tillsynsmyndigheter.

Metodutveckling

Under året har 1 095 timmar eller 2,8 procent av sakverksamheten inom värdepappersområdet lagts ned på ett projekt för att utveckla marknadsövervakningen. Detta projekt och det pågående börstillsynsprojektet har övertagits av det nya projektet Marknadstillsyn.

Samarbete med EBM

Som ett led i vidareutvecklingen av samverkan mellan FI och Ekobrottsmyndigheten genomfördes under hösten 2000 och under våren 2001 en utbildningsserie för viss personal inom myndigheterna angående den svenska värdepappersmarknaden.

Myndigheterna har under år 2000 bildat ett nätverk med företrädare för marknadsplatser och fondhandelns branschorganisation. Syftet med nätverket är bland annat att skapa snabba kontaktvägar och utbyta erfarenheter om händelser på värdepappersmarknaden. Nätverket har under verksamhetsåret träffats vid två tillfällen.

Övrigt

Under hösten 2001 har det tidigare planerade ”Pinkertonseminariet” genomförts i samverkan med EBM. Syftet med seminariet var att utbyta erfarenheter från utredningarna de båda myndigheterna genomförde i den så kallade Pinkertonaffären.

Surfdagen

FI deltog med sju deltagare i den av IOSCO initierade "internationella surfdagen" den 23 april som syftade till att spåra otillåtna finansiella tjänster på nätet. Totalt besöktes 27 000 hemsidor, varav 2 400 misstänktes innehålla missvisande eller lagstridiga erbjudanden. Av de 210 hemsidor som FI besökte föranledde 35 fall närmare utredning, i syfte att klarlägga vilken typ av tjänster och produkter som erbjöds allmänheten. Förutom bidraget till den samordnade kartläggningen internationellt, resulterade surfdagen i att FI följde upp informationsgivningen och begärde justeringar av vissa identifierade hemsidor.

Måluppfyllelse, verksamhetsmål 4

Med hänvisningen till de analyser och utredningar som redovisas ovan, bedöms verksamhetsmålet om marknadsövervakning vara uppfyllt.

Regelgivning

Inledning

I verksamhetsgrenen regelgivning ingår löpande arbete och utvecklingsarbete vad gäller Finansinspektionens regler samt information och rådgivning om regelverket. De viktigaste produkterna är föreskrifter och allmänna råd.

Verksamhetsmål

I regleringsbrevet anges följande mål för regelgivningen: Finansinspektionens regelgivning ska bidra till stabilitet i och genomlysning av de enskilda finansiella företagen samt ett gott konsumentskydd.

Finansinspektionen ska fortsätta arbetet med att förenkla och i möjligaste mån begränsa regelgivningen. Effekten av regelgivningen ska vägas mot effektiviteten i det finansiella systemet.

Åtterrapporeringen, se bilaga 1.

Redovisning av resultat

Allmänt

FI:s författningsarbete grundar sig huvudsakligen på EU-direktiv eller lagstiftning och bemyndiganden från regeringen. Vad gäller utvecklingen av regelgivningen har arbetet under året inriktats främst på följande åtgärder. En löpande översyn har företagits av författningar och verksamheten har inriktats på att begränsa antalet föreskrifter och allmänna råd samt att se till att dessa är relevanta och språkligt utformade på ett enkelt och lättbegripligt sätt. Som en följd av detta har författningar som inte bedömts som relevanta eller som ansetts som överflödiga upphävts. Vidare sköter en författningsredaktör språkgranskning, redigeringsarbete och distribution m.m. och en auktoriserad språkkonsult har engagerats för bland annat språkrevidering. Under året har detta avsett främst redovisningsförfattningarna.

För att ytterligare förenkla och förbättra författningsarbetet utarbetas föreskrifter och allmänna råd numera till stor del med stöd av referensgrupper med företrädare från branschorganisationer, vissa företag m.fl.

Under året har FI även infört rutinen att på sin hemsida lägga ut remisser av planerade nya och ändrade föreskrifter och allmänna råd samt sammanfattningar av författningar, åtgärder som bidragit till ökningen av konsumentskyddet och genomlysningen av FI:s verksamhet.

De under året beslutade författningarna omfattar i flera fall både föreskrifter och allmänna råd. I nedanstående tabeller över nya/ändrade/upphävda författningar på resp. sakområde har författningar som omfattar såväl föreskrifter som allmänna råd – i likhet med tidigare år - redovisats både i kolumnen för föreskrifter och i kolumnen för allmänna råd. Vidare har författ-

ningarna i de flesta fallen redovisats som nya författningar även om de sakligt sett inte är nya författningar utan författningar som ersätter gamla författningar, vilka upphävts. Totalt har 19 författningar tillkommit och 13 har upphävts.

Bankområdet

FI:S REGELGIVNING PÅ BANKOMRÅDET

Regelgivning	1999	2000	2001
Nya föreskrifter	6	3	1
Ändrade föreskrifter	2	2	1
Upphävda föreskrifter	8	8	0
Nya allmänna råd	4	5	2
Ändrade allmänna råd	2	0	1
Upphävda allmänna råd	4	8	1

På bankområdet har under året beslutats 1 allmänt råd som ersatt 1 allmänt råd som har upphävts. Vidare har tillkommit 2 gemensamma författningar som omfattar både föreskrifter och allmänna råd, av vilka 1 författning är en ändringsförfattning. Av de författningar som berör både bank- och värdepappersområdet har en författning om värdepapperisering redovisats i ovanstående tabell. Detsamma gäller författningen om ändring i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2000:6) om kapitaltäckning och stora exponeringar. Övriga författningar som berör både bank- och värdepappersområdet redovisas i motsvarande tabell för värdepappersområdet.

De under året utarbetade föreskrifterna och allmänna råden om värdepapperisering reglerar när ett institut inte behöver beräkna kapitalkrav för kreditrisk för tillgångar som överlåtits till ett så kallat specialföretag. Vidare regleras vilken information ett institut som genomför en värdepapperisering bör lämna till sina kredittagare när det gäller konsumentkrediter. Värdepapperisering är en riskhanteringsteknik som institut kan använda för att lyfta av eller omfördela kreditrisk.

Vidare har under året tillkommit allmänna råd om inlåningskonton och tillhörande banktjänster. Dessa avser att bidra till ett gott konsumentskydd. Under hösten 2001 har dessa allmänna råd om inlåningskonton och tillhörande banktjänster börjat följas upp avseende den del som reglerar frågan om betalningsöverföringar hos instituten, vilket resulterat i att regeringen har givit FI i uppdrag att se över bankernas rutiner för betalningsöverföringar inom Sverige och EES-området. Utöver de nya föreskrifterna och allmänna råden har förändringar företagits såvitt avser föreskrifter och allmänna råd om kapitaltäckning och stora exponeringar.

Försäkringsområdet

FI:S REGELGIVNING PÅ FÖRSÄKRINGSOMRÅDET

Regelgivning	1999	2000	2001
Nya föreskrifter	7	7	6
Ändrade föreskrifter	4	1	3
Upphävda föreskrifter	8	9	6
Nya allmänna råd	3	4	1
Ändrade allmänna råd	0	0	2
Upphävda allmänna råd	2	4	1

På försäkringsområdet har under året beslutats 5 föreskrifter, av vilka 4 ersätter 5 som upphävts. Vidare har under året tillkommit 1 ändringsföreskrift och 2 ändringsförfattningar som omfattar både föreskrifter och allmänna råd. Vidare har beslutats 1 gemensam författning som omfattar både föreskrifter och allmänna råd, vilken ersatt 1 motsvarande författning som upphävts.

Arbetet med regelgivningen på försäkringsområdet har under året huvudsakligen varit inriktat på att slutföra anpassningen till de nya försäkringsrörelsereglerna som hade en övergångstid fram till den 31 december 2001. Av de nya föreskrifterna avser 4 i huvudsak försäkringstekniska föreskrifter eller rapportföreskrifter, vilka anpassats till det nya regelsystemet. 1 föreskrift avser sänkning av högsta räntan för livförsäkringsavsättningar samt en ny föreskrift har beslutats för att uppnå en mjuk övergång för de understödsföreningar som ska tillämpa högsta räntan för livförsäkringsavsättningar. Arbetet har inletts med föreskrifter om så kallad gruppbaserad solvens för försäkringsgrupper. Detta arbete kommer att slutföras under första delen av 2002.

Värdepappersområdet

FI:S REGELGIVNING PÅ VÄRDEPAPPERSOMRÅDET

Regelgivning	1999	2000	2001
Nya föreskrifter	1	2	7
Ändrade föreskrifter	0	2	0
Upphävda föreskrifter	1	3	6
Nya allmänna råd	1	0	1
Ändrade allmänna råd	0	0	0
Upphävda allmänna råd	1	0	1

På värdepappersområdet har under året beslutats 6 föreskrifter, av vilka 5 ersätter 5, som upphävts. Vidare har under året beslutats 1 författning med både föreskrifter och allmänna råd som ersätter 1 författning som omfattar både föreskrifter och allmänna råd.

För det fall författningarna berör både värdepappers- och bankområdet har författningarna antingen redovisats i tabellen ovan eller i motsvarande tabell för bankområdet.

Värdepappersinstitut och marknader

Förändringar har företagits i föreskrifterna om årsredovisning och kvartalsrapport för kreditinstitut och värdepappersbolag. Ändringar har även företagits i föreskriften om marknadsövervakning och föreskriften om regler för aktiebolags förvärv och överlåtelser av egna aktier.

Föreskriften om skyldighet för värdepappersinstitut att lämna avräkningsnota till FI på datamedia beslutades för att förkorta och förenkla FI:s utredningsarbete jämfört med om avräkningsnotor tas in i pappersformat. Resurser har därmed frigjorts för direkt utredningsarbete av misstänkta insiderbrott, obehörigt röjande av insiderinformation och otillbörlig kurspåverkan. Föreskriften har därför bidragit till att konsumentskyddet ökat.

Fonder

För att förenkla rapporteringen till FI har föreskrifterna om kvartalsrapport för fondbolag och värdepappersfonder omarbetats och delats upp i två föreskrifter, Finansinspektionens föreskrifter om kvartalsrapportering för fond-

bolag och värdepappersfonder m.m., respektive Finansinspektionens föreskrifter om rapportering av värdepappersfonders innehav av fondpapper och andra finansiella instrument. Uppdelningen har skett i syfte att öka läsbarheten och enhetligheten mellan rapporter för olika institutgrupper under tillsyn. Omarbetningen har skett efter önskemål från branschen om förändringar i nuvarande blanketter och anvisningar till föreskrifterna.

Måluppfyllelse, verksamhetsmål 5

Målet om att regelgivningen ska bidra till stabilitet i och en genomlysning av de finansiella instituten och ett gott konsumentskydd, samt att Finansinspektionen ska förenkla och begränsa regelgivningen bedöms som uppfyllt såvitt avser bank- försäkrings och värdepappersområdet.

Tillstånd och anmälningar

Inledning

I verksamhetsgrenen tillstånd och anmälningar ingår löpande arbete och utvecklingsarbete avseende tillståndsärenden, anmälningar, redovisnings-, konsumenträtts- och registerärenden m.fl. samt information och rådgivning knuten till dessa ärendeslag. Produkten är tillståndsbeslut.

Verksamhetsmål

I regleringsbrevet anges följande mål för tillstånd och anmälningar: Handläggningen av tillstånds- och anmälningsärenden ska vara snabb, kostnads-effektiv och hålla hög kvalitet. Den genomsnittliga handläggningstiden för olika typer av tillståndsärenden, ska med bibehållen kvalitet, inte öka jämfört med budgetåret 2000.

Åtterrapporeringen, se bilaga 1.

Redovisning av resultat

Allmänt

Sammantaget har kvaliteten i ärendehandläggningen i stort bibehållits eller förbättrats. Vidare har handläggningstiderna bedömts som tillfredsställande.

Gemensamt för de tre sakområdena är att de påverkats av minskade personalresurser och omorganisationer under hösten. Vidare har flera erfarna handläggare slutat. Omorganisationerna har inneburit att tillståndsärenden inom värdepappersområdet handläggs inom tre sakavdelningar, vilket har medfört att flera inom ett visst sakområde kvalificerade jurister fått tillkommande arbetsuppgifter inom värdepappersområdet. Vidare har arbetet för- anlett av IMF:s FSAP angående Sverige tagit resurser i anspråk. Ett omfattande arbete har under året bedrivits för att per årsskiftet 2001/2002 överföra försäkrings- resp. bankregistret till PRV. Även detta projektarbete har påverkat handläggningstiderna.

Tillstånds- och anmälningsärenden – kvalitetstal

I samband med verksamhetsuppföljningarna görs en samlad kvalitetsbedömning av ett antal faktorer i handläggningen av tillstånds- och anmälningsärenden. De faktorer som ingår i kvalitetsbedömningen är kompetens, erfarenhet, extern kommunikation, tekniska hjälpmedel, arbetsprocess och handläggningstider. Handläggningstiden avser tiden från det att ansökningsavgiften betalats in till dess ärendet avslutats. Bedömningen görs av cheferna på rättsenheterna genom ett kvalitativt omdöme samt en kvantitativ värdering mellan 0-5 för var och en av de sex faktorerna, där fem är högsta betyg.

Under resp. sakområde redovisas i tabellform kvalitetstalet som ett medelvärde av de kvantitativa värderingar som gjorts under året.

Bankområdet**KVALITETSTAL FÖR TILLSTÅNDSÄRENDEN**

Kvalitetsbedömning	1999	2000	2001
Medelvärde	3,7	3,9	4,0

Bedömningarna för 2001 visar sammantaget en höjd kvalitet i handläggningen av tillståndsärenden. Kvalitetsfaktorn erfarenhet har uppvisat en förbättring under året, vilket lett till det ökade medelvärdet. Detta beror på att de tre jurister som anställdes i slutet av 2000 samt i början av 2001 nu uppnått större erfarenhet och rätten att fatta beslut i tillståndsärenden har delegerats till dem. Såvitt avser de andra kvalitetsfaktorerna kompetens, kommunikation, tekniska hjälpmedel, arbetsprocess samt handläggningstider ligger de kvar på oförändrad nivå.

Försäkringsområdet**KVALITETSTAL FÖR TILLSTÅNDSÄRENDEN**

Kvalitetsbedömning	1999	2000	2001
Medelvärde	4,0	3,9	3,9

Bedömningarna för 2001 visar att kvaliteten i handläggningen av tillståndsärenden på försäkringsområdet har bibehållits trots att flera erfarna och högt kvalificerade jurister har slutat under året samt att övriga jurister fått tillkommande arbetsuppgifter i form av helt nya ämnesområden. Detta har varit möjligt genom att betydande resurser avsatts till interna praxismöten, diskussioner och egna studier.

Värdepappersområdet**KVALITETSTAL FÖR TILLSTÅNDSÄRENDEN**

Kvalitetsbedömning	1999	2000	2001
Medelvärde	3,6	3,7	3,7

Bedömningarna för 2001 visar att kvaliteten i handläggningen av tillståndsärenden på värdepappersområdet har vidmakthållits under 2001 i förhållande till 2000 trots att flera erfarna jurister slutat eller varit tjänstlediga under året. Omorganisationer, vilka har inneburit att tillståndsärenden inom värdepappersområdet handläggs inom tre sakavdelningar, har medfört att resurser har lagts på bland annat kompetens- och metodutveckling.

Tillstånds- och anmälningsärenden - handläggningstider**Bankområdet**

Verksamheten omfattar i huvudsak handläggning och beslutsfattande i olika typer av tillståndsärenden. Dessa avser främst ärenden enligt bankrörelselagen, lagen om finansieringsverksamhet samt lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag.

Den vanligast förekommande ärendetypen är registerärenden avseende styrelser. Näst vanligaste ärendetyp är ledningsprövning, dvs. en sorts lämplighetsprövning, av styrelseledamöter och ledande befattningshavare. En annan vanligt förekommande ärendetyp är lämnande av tillstånd till banker och

andra kreditinstitut för förvärv av aktier och andra andelar i företag som inte driver någon form av finansieringsverksamhet. Antalet ansökningar om oktroj/auktorisering är lågt, men de tar stora resurser i anspråk.

Antalet avslutade ärenden har ökat med 84 procent från 593 stycken 2000 till 1 090 stycken 2001. Samtidigt har antalet inkomna ärenden ökat med 83 procent från 598 stycken 2000 till 1 095 stycken 2001. Den utgående ärendebalansen uppgår till 127 stycken 2001, en ökning med 5 ärenden från 2000. Den totala sammanvägda handläggningstiden för samtliga bankärenden var 35 dagar 2000 och 31 dagar 2001.

GENOMSnittlig Handläggningstid i Antal Dagar

Tillstånds- och Anmälningssärenden	1999	2000	2001
Aktier/andelar	41	22	24
Auktorisation/oktroj	468	213	53
Avregistrering	29	16	43
Bolagsordn./stadgar	41	36	23
Gränsöverskr. i Sverige	33	25	13
Gränsöverskr. i utlandet	55	41	65
Kapitaltäckning	57	9	7
Koncernbidrag	22	21	28
Ledningsprövning	38	40	26
Ägarprövning	68	35	14

Handläggningstiden har under året minskat för sex ärendetyper. Handläggningstiden för gränsöverskridande verksamhet i utlandet har ökat med 24 dagar, detta torde förklaras med att 16 ärenden haft en lång kompletteringstid för att sökanden inte inkommit med en engelsk översättning av notifieringsskrivelsen förrän efter åtskilliga veckor trots åtskilliga påstötningar. Handläggningstiden för auktorisationer/oktrojer har minskat med 160 dagar vilket förklaras med att till denna ärendegrupp räknas även ärenden enligt 2 kap. 3 a § bankrörelselagen, så kallade ombudsärenden. Ett stort antal sådana ärenden från sparbanker har handlagts. Ärendena har i huvudsak varit av samma beskaffenhet vilket gjort att ärendena har haft mycket korta handläggningstider. Handläggningstiderna har ökat i fyra ärendegrupper, i vissa fall marginellt. Beträffande aktier/andelar är ökningen marginella två dagar. Koncernbidragsärendena har ökat med sju dagar, detta förklaras med krav på kompletteringar i vissa av ärendena. Beträffande avregistreringar har tiden ökat från 16 till 43. Antalet ärenden är dock litet varför det inte går att dra några slutsatser av ökningen.

På det hela taget är handläggningstiderna tillfredsställande särskilt med beaktande av den omorganisation som trädde i kraft den 1 september och som medförde att enheten tillfördes nya arbetsuppgifter i form av helt nya ämnesområden. Ett nytt register angående betalningsöverföringsföretag har upprättats. En handläggare har tagits i anspråk för frågor om sanktioner och frysning av medel p.g.a. terroristdåden i USA i september. Vidare har det första tillståndet att använda egen VAR-modell vid beräkning av kapitalkrav på marknadsrisk i handelslager lämnats.

Försäkringsområdet

Verksamheten omfattar koncessioner av försäkringsbolag, tillstånd för försäkringsmäklarbolag och försäkringsmäklare, tillståndsprövning i övrigt samt meddelanden av dispenser bland annat från placeringsreglerna i försäk-

ringsrörelselagen. För försäkringsbolag med säte inom EES-området hantearas det underrättelseförfarande som regleras i lagen om EES-försäkringsgivares verksamhet i Sverige.

Handläggningen av tillståndsärenden under 2001 har på försäkringsområdet präglats av ett slutförande av tillstånd med anledning av de nya försäkringsrörelsereglerna som skulle vara iakttagna senast vid årsskiftet 2001/2002. Den nya dispensregeln i försäkringsrörelselagen som innebär att FI kan medge försäkringsbolag att skuldtäcka med mer än 25 procent aktier, har föranlett ett omfattande arbete och därigenom påverkat handläggningstiderna för andra ärenden. Detsamma gäller dispenser för Premiepensionsmyndigheten och understödsföreningar.

I syfte att effektivisera handläggningen och minska handläggningstiderna har under året en promemoria om att ansöka om registrering som försäkringsmäklare utarbetats. Den har numera lagts ut på FI:s hemsida. I samma syfte har arbete inletts dels på en motsvarande promemoria för utländska fondföretag som anmäler in verksamhet i Sverige, dels med att upprätta underlag för ett internt praxisregister.

Antalet avslutade ärenden har minskat med 44 procent från 1 378 stycken 2000 till 776 år 2001. Antalet inkomna tillståndsärenden har minskat med 45 procent från 1 608 stycken 2000 till 890 år 2001. Detta innebär att ärendebalansen har minskat under året. Den totala sammanvägda handläggningstiden för samtliga försäkringsärenden var 47 dagar 2000 och 52 dagar 2001. Handläggningstiderna för de olika ärendetyperna har emellertid utvecklats något olika vilket framgår av tabellen nedan.

GENOMSNITTLIG HANDLÄGGNINGSTID I ANTAL DAGAR

Tillstånds- och Anmälningssärenden	1999	2000	2001
Aktier/andelar	85	6	-
Aukt./koncession	99	201	161
Avreg/omreg	25	22	31
Beståndsoverlåtelse	119	98	38
Bolagsordning	75	51	48
Gränsöverskr. i Sv.	38	27	22
Gränsöverskr. i utl.	41	62	62
Ledningsprövning	122	118	191
Mäklarregistrering	38	39	14
Mäklarereg-fondandel	47	45	36
Ågarprövning	24	147	26

Genomgående, med några få undantag, har handläggningstiden för försäkringsärenden minskat något. Handläggningstiden för ledningsprövningar har emellertid ökat väsentligt bland annat beroende på kraftig prioritering av arbetet med balanserna såvitt avser försäkringsregistret. Målsättningen härmed har varit att relativt få registerärenden skulle överlämnas vid överförandet till PRV. Den långa handläggningstiden för ledningsprövningar har lett till att, trots minskade handläggningstider för de flesta ärendetyper, den sammanvägda handläggningstiden har ökat något under året.

Värdepappersområdet

Verksamheten omfattar handläggning av ett stort antal ärendekategorier såsom auktorisation av börser, värdepappersbolag och fondbolag, registrering,

och i förekommande fall, godkännande av prospekt, godkännande av fondbestämmelser och mottagande av anmälningar om gränsöverskridande verksamhet i utlandet, ägar- och ledningsprövningar m.m.

Antalet avslutade ärenden har totalt inom området ökat med 17 procent från 2 267 år 2000 till 2 644 år 2001. Samtidigt har antalet inkomna ärenden ökat med 24 procent från 2 221 år 2000 till 2 755 år 2001. Den utgående ärendebalansen har ökat med 63 procent från 179 år 2000 till 291 år 2001.

Den totala genomsnittliga handläggningstiden för samtliga tillstånds- och anmälningsärenden på värdepappersområdet med undantag för prospektärenden har minskat något, från 66 dagar 2000 till 60 dagar 2001. För prospektärenden har den genomsnittliga handläggningstiden ökat med en dag från 7 dagar 2000 till 8 dagar 2001.

I tabellerna nedan över handläggningstider framgår att för de flesta ärendetyper har den genomsnittliga handläggningstiden minskat. En närmare analys av handläggningstiderna uppdelade på värdepappersinstitut, marknader och fonder lämnas nedan.

Värdepappersinstitut och marknader

GENOMSnittLIG HANDLÄGGNINGSTID I ANTAL DAGAR, VÄRDEPAPPERSINSTITUT OCH MARKNADER

Tillstånds- och Anmälningsärenden	1999	2000	2001
Aktier/andelar	43	57	38
Auktorisation/konc	175	186	167
Avreg/omreg	30	39	38
Bolagsordning	31	41	38
Gränsöverskr. i Sverige	36	30	28
Gränsöverskr. i utlandet	44	41	27
Ledningsprövning	67	75	54
Prospekt	11	7	8
Ägarprövning	48	38	62

Värdepappersinstitut och marknader:

I vissa av ärendeslagen kan även vissa fondärenden ingå.

Antalet inkomna prospektärenden har under året ökat till 1 753 jämfört med 1 180 år 2000, dvs. med nästan 50 procent. Dessa ärenden är förtursärenden och det krävs en flexibilitet i handläggningsorganisationen för att inte handläggningen av övriga ärendetyper ska bli lidande. Därför har under året jurister på alla tre sakavdelningarna involverats i prospekthandläggningen.

Trots den dramatiska ökningen i antalet prospekt och den resursåtgång till kompetensutveckling som varit nödvändig för de jurister som inte tidigare haft erfarenhet av ärendetypen, har den genomsnittliga handläggningstiden för prospektärenden ökat med endast en dag.

Den genomsnittliga handläggningstiden för ägarprövning har ökat till 62 dagar från 38 dagar under föregående år. Detta förklaras av att vissa enstaka ärenden drar upp genomsnittet. I något fall har det varit svårt för FI att få in begärda kompletterande uppgifter. När det gäller utländska ägare kan korrespondensen med utländska tillsynsmyndigheter vara tidskrävande.

Fonder

GENOMSNITTLIG HANDLÄGGNINGSTID I ANTAL DAGAR, FONDER

Tillstånds- och Anmälningssärenden	1999	2000	2001
Fondbestämmelser-nya	100	138	119
Fondbestämmelser-ändr.	56	58	72
Sammanlägggn. Fonder	84	140	111

Den genomsnittliga handläggningstiden för ärenden som rör ändring av fondbestämmelser har ökat med 14 dagar jämfört med föregående år. Ökningen har påverkats av att under året avgjorts ett antal gamla ärenden, vilket drar upp den genomsnittliga handläggningstiden.

Måluppfyllelse, verksamhetsmål 7

Målet om att handläggningen av tillstånds- och anmälningssärenden ska vara snabb, kostnadseffektiv och hålla hög kvalitet samt att den genomsnittliga handläggningstiden för tillståndsärenden inte ska öka jämfört med budgetåret 2000 är till större delen uppfyllt såvitt gäller bank,- försäkrings- och värdepappersområdet.

Samverkan och samordning

Inledning

Arbetet inom verksamhetsgrenen samverkan och samordning har till uppgift att samordna verksamheten, nationellt och internationellt, samt extern information. FI medverkar inom ramen för denna gren i kommittéer, arbetsgrupper, konferenser och hearings samt lämnar remissvar. Även information och utbildning ingår, t.ex. redovisningsmöten och FI:s revisorsdagar.

Verksamhetsmål

Av regleringsbrevet framgår att FI ska koncentrera den internationella verksamheten till ett par områden. EU-arbetet ska särskilt prioriteras, främst FI:s medverkan i de aktiviteter som påkallas av det svenska ordförandeskapet i EU under det första halvåret 2001. Därutöver ska det internationella arbetet med reformeringen av kapitaltäckningsreglerna ges hög prioritet.

Motsvarande krav på återrapportering framgår av bilaga 1.

Redovisning av resultat

Den samlade resursinsatsen i arbetstid för internationellt arbete som andel av total arbetstid uppgår till 13,6 procent FI har genom ett aktivt deltagande i förberedelser till ny normgivning och genom internationell tillsynssamverkan medverkat till att uppfylla svenska internationella åtaganden. De internationella kontakterna och erfarenheterna är också en grundförutsättning för FI:s interna verksamhetsutveckling och kvalitetsarbete. Det är genom det aktiva deltagandet och återföringen som tillsynsverksamheten successivt kan utvecklas i nivå med internationell standard.

Antalet kommittéer och arbetsgrupper har över en treårsperiod uppgått till mellan 60 och 70.

Bankområdet

På bankområdet deltar FI aktivt i flera internationella organ såväl inom EU som globalt. Inom EU finns ett fortlöpande samarbete inom ramen för Banking Advisory Committee (BAC). BAC är ett rådgivande organ till EU-kommissionen. I BAC ingår medlemsländerna med representanter för Finansdepartement, tillsynsmyndigheter och centralbanker. Generaldirektören är för närvarande ordförande i kommittén. En revision av kapitaltäckningsreglerna har även under detta år varit huvudfrågan. Arbetet väntas i slutet av nästa år resultera i direktivförslag för vidare beredning inom ramen för Rådet.

FI har också deltagit i Groupe de Contact – ett organ för fortlöpande samarbete och utbyte av information och erfarenheter från det praktiska tillsynsarbetet. Vidare har FI deltagit i tre arbetsgrupper under EU-kommissionen; Contact Committee on Money Laundering, Technical Sub-Group och GTIAD. Resultatet av gruppernas arbete har dokumenterats i ett antal pro-

memorior. Gruppernas arbete är av stort värde för det framtida regelverket och tillsynsarbetet.

Den Europeiska Centralbanken, ECB, har som rådgivande organ en kommitté, Banking Supervision Committee, i vilken banktillsynsmyndigheter och centralbanker är representerade. Kommittén arbetar utifrån ett makroperspektiv med tillsynsrelaterade frågor. Den har också möjlighet att informellt diskutera frågor som berör tillsynen men ligger utanför ECB:s kompetensområde. Under kommittén finns sex undergrupper. FI deltar i tre av dessa nämligen arbetsgrupperna för Early Warning Systems, Macroprudential Analysis och Developments in Banking.

Globalt sker samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna inom Baselkommittén för banktillsyn. FI medverkar aktivt i arbetet som syftar till att skapa standarder och principer för reglering och tillsyn inom området.

Arbetet med ett förslag till reviderade kapitaltäckningsregler som ska ersätta 1988 års Baselöverenskommelse har pågått i flera år. Det slutliga förslaget kommer att remissbehandlas under 2002 och den nya överenskommelsen kommer troligen att träffas i slutet av 2002. Generaldirektören har varit ordförande i den arbetsgrupp i Baselkommittén som har utarbetat det förslag till ny Basel-överenskommelse som kommer att skickas ut på remiss.

FI deltar i Financial Action Task Force on Money Laundering, FATF, som är en aktionsgrupp med kansli i OECD. Arbetet inom FATF har varit intensivt under året och i synnerhet efter händelserna i USA den 11 september. FATF har hittills arbetat med åtgärder mot penningtvätt i vid bemärkelse, men beslutade vid ett extra möte i oktober 2001 att utvidga mandatet till att omfatta även frågor om finansiering av terrorism. Andra viktiga frågor under året har varit fortsatt arbete mot så kallade non-cooperative countries (safe havens, skatteparadis) och en genomgripande revision av FATF:s regelverk. FI har deltagit aktivt i detta arbete. Inom EU har arbetet med ett reviderat direktiv mot penningtvätt slutförts. Sverige arbetade med denna fråga under det svenska ordförandeskapet. FI bidrog aktivt i detta arbete. Frågor om penningtvätt m.m. i samband med eurokonverteringen behandlades under året även i ECB:s Banking Supervision Committee. Även i detta arbete har FI deltagit.

Förutom det samarbete som bedrivs i olika internationella grupper har FI på bankområdet haft kontakter med andra tillsynsmyndigheter i samband med olika tillsynsärenden och för rapportinsamling. Som exempel på kontakter kan nämnas undersökningar i institut som ägs av ett utländskt kreditinstitut där den utländska tillsynsmyndigheten ansvarar för den gruppbaseade tillsynen och undersökningar som andra länders tillsynsmyndigheter gjort hos svenska instituts etableringar utomlands.

FI har fram till och med år 2001 slutit sammanlagt åtta så kallade Memorandum of Understanding (MoU) med tillsynsmyndigheter i andra länder. I ett MoU-avtal regleras främst hur utbyte av information ska ske och hur tillsynen ska bedrivas. Det senaste avtalet slöts under året med Lettland. För närvarande pågår förhandlingar om MoU-avtal med Estland, Litauen, Polen och USA.

Tillsynen av Nordeakoncernen bedrivs gemensamt av tillsynsmyndigheterna i Sverige, Danmark, Finland och Norge inom ramen för ett särskilt MoU-avtal. Representanter för alla tillsynsmyndigheterna träffades, i den så kallade. Tillsynsgruppen för Nordea, vid sex tillfällen under året för att diskutera tillsynsmetoder samt resultatet av den genomförda tillsynen. För första gången gjordes under året en samlad riskbedömning för hela Nordeakoncernen gemensamt av de fyra nordiska tillsynsmyndigheterna.

Försäkringsområdet

På försäkringsområdet deltar FI aktivt i ett antal internationella organ inom såväl EU som globalt. Arbetet är i stor utsträckning av kontinuerlig art och mål och prioriteringar sträcker sig därför ofta över flera år. På försäkringsområdet medverkar FI i ett femtontal arbetsgrupper.

Mycket av EU-arbetet är av permanent och obligatorisk karaktär. Under året deltog FI i två rådsarbetsgrupper om tvångslikvidation och solvensmarginalkrav. Under Sveriges ordförandeskap var chefen för FI:s avdelning Försäkring & Fonder ordförande i gruppen om solvensmarginalkrav. Under året antogs ett direktiv om tvångslikvidation som kommer att leda till lagstiftning som i hög grad påverkar FI:s verksamhet. Även den andra gruppens arbete väntas leda till direktiv och lagstiftning som kommer att påverka FI:s verksamhet i hög grad.

Vidare deltar FI i ett löpande samarbete inom ramen för Insurance Committee, som är ett rådgivande organ till EU-kommissionen och medlemsländernas tillsynsmyndigheter. Ett annat viktigt organ är Insurance Conference, inom vilken det löpande samarbetet och utbytet av information sker mellan tillsynsmyndigheterna inom EES. FI deltar också i ett antal arbetsgrupper till EU-kommissionen. Arbetet under året har i huvudsak rört nya solvensregler samt försäkringsförmedling.

På det globala området sker ett viktigt samarbete mellan ett hundratal tillsynsmyndigheter världen över inom ramen för the International Association of Insurance Supervisors (IAIS). FI deltar i dess Tekniska kommitté, som har till uppgift att skapa standarder och principer för reglering och tillsyn av det internationella försäkringsväsendet. FI verkar också i ett antal undergrupper till IAIS. Under år 2001 har frågor om solvens, redovisning, kapitalförvaltning och återförsäkring prioriterats. Globalt deltar FI också i OECD:s Försäkringskommitté liksom i dess arbetsgrupper för tillsynsfrågor, försäkringsstatistik, solvens m.m.

Samarbete sker också över de finansiella gränserna på områdena försäkring, bank och värdepapper. Detta samarbete som bland annat rör tillsyn över finansiella konglomerat sker inom ramen för Joint Forum, som förenar IAIS med Baselkommittén på bankområdet och IOSCO på värdepappersområdet. Under åren 1999–2001 var chefen för FI:s avdelning Försäkring & Fonder ordförande för detta globala forum.

Värdepappersområdet

För att kunna uppnå målen i EU:s finansiella aktionsplan har Kommissionen under året genom Lamfalussyrapporten skapat en ny ordning för lagstiftning på värdepappersområdet. Detta får stor inverkan på FI:s EU-arbete på värdepappersområdet. Beslut har fattats om att bilda Committee of European Se-

curities Commissions (CESR) som ersätter det mer informella Forum of European Securities Commissions (FESCO). CESR är rådgivare till EU-kommissionen i värdepappersfrågor och målet är vidare att säkerställa ett konsekvent genomförande av de rättsakter som antas. Ett viktigt inslag är att kommittén ska samråda med berörda parter innan den avger sitt yttrande.

FI är medlem i CESR och arbetet under 2001 rörde främst framtagandet av stadgar och konsultationspraxis för kommittén. Det får väsentligt större konsekvenser både vad gäller tid och resurser från och med 2002.

Under året har FESCO avslutat följande dokument

- FESCO's response to the EU's new accounting strategy
- A European Passport for Issuers - An additional Submission to the European Commission

Båda dokumenten utgör ett viktigt bidrag till EU-lagstiftningen på redovisnings- och prospekt områdena.

Under året har FI deltagit i en Ministerrådsarbetsgrupp om ändring av direktivet om värdepappersfonder, det så kallade UCITS-direktivet. Direktivet antogs den 4 december 2001. FI har även bistått Finansdepartementet med experter i förhandlingar i Ministerrådet avseende de prioriterade direktivförslagen om prospekt och marknadsmissbruk.

FI bevakar EU-kommissionens arbete med ett utkast till förslag om ett nytt direktiv om investeringstjänster på värdepappersområdet. EU-kommissionen förväntas besluta om förslaget, som är centralt på detta område, under 2002.

FI har på värdepappersområdet bildat ett nordiskt nätverk med tillsynsmyndigheterna i Norge, Danmark och Island i syfte att koordinera tillsynen av det nordiska börssamarbetet Norex.

IOSCO:s årsmöte i Stockholm

Vid sidan av arbetet i EU finns på global nivå IOSCO, International Organisation of Securities Commissions. FI är medlem i IOSCO:s Technical Committee. Kommittén samlar 16 av organisationens medlemmar.

FI stod som värd vid IOSCO:s årliga konferens i Stockholm 2001. Värdskapet öppnade unika möjligheter till kontakter och överläggningar med en internationell publik. Årsmötet i Stockholm samlade 650 deltagare, i första hand från tillsynsmyndigheter från närmare 100 jurisdiktioner, men också representanter från börser, värdepappersbolag och branschorganisationer.

Temat för konferensdelen var "Securities Markets in the Information Age". Flera paneldebatter anordnades bland annat om Internets betydelse för värdepappersområdet, privatisering av börser samt om transparens i processerna kring lagstiftning och tillsyn.

I samband med konferensen undertecknades flera avsiktsförklaringar mellan olika länder. FI undertecknade en sådan avsiktsförklaring med värdepapperstillsynsmyndigheten i Turkiet.

Kostnader för internationellt arbete

Kostnader för internationellt arbete, som ingår i verksamhetsgrenen samverkan och samordning uppgick under 2001 till 36,0 mnkr. Kostnadsökningen uppgår till 20,6 mnkr i förhållande till föregående år. De 36,0 mnkr fördelar sig med 5,6 mnkr på försäkrings-, 7,4 mnkr på bank- och 23,0 mnkr på värdepappersområdet. Ökningen på värdepappersområdet förklaras av förberedelser för och genomförande av IOSCO-årsmötet 2001 samt av ett ökat deltagande i olika arbetsgrupper.

KOSTNAD FÖR INTERNATIONELLT ARBETE, TKR, LÖPANDE

Internationellt arbete	1999	2000	2001
Int. Arbetsgrupper	9 335	10 411	14 145
Samarb. utl.tillsynsmynd.	1 056	1 197	1 282
Konf., projekt, remisser	2 313	3 811	3 215
IOSCO-konferensen år 2001*	-	-	17 383
Summa	12 703	15 419	36 025

Tabellnot: * Jfr not 14 i de finansiella delarna. Kostnaderna för IOSCO-konferensen redovisas där som de redovisats till regeringen och omfattar enbart direkta kostnader hämtade från den ekonomiska redovisningen. I denna tabell ingår förutom direkta kostnader även indirekta kostnader med 2 318 tkr, som beräknats utifrån Finansinspektionens nedlagda tid på IOSCO-arbetet.

Antalet internationella arbetsgrupper bestäms i hög grad av de åtaganden som följer av EU-medlemskapet. Därutöver är Sverige som G-10-land deltagare i andra forum. För 2001 innebar detta att FI deltog i ca 65 arbetsgrupper, en i stort sett oförändrat siffra jämfört med föregående år.

Den ökning av kostnaderna som redovisas förklaras främst av förberedelser för IOSCO-konferensen 2001. Därtill kommer en ökad aktivitet i Basel-kommittén för utveckling av de nya kapitaltäckningsreglerna samt i EU-relaterade arbetsgrupper inom värdepappersområdet.

Måluppfyllelse, verksamhetsmål 6

Det mål som gäller för verksamhetsgrenen samverkan och samordning bedöms härmed vara uppfyllt.

Sammanställning över vissa väsentliga uppgifter

LÅNERAM I RIKSGÄLDSKONTORET (TKR)

	1997		1998		1999		2000		2001	
	Beviljad	Utnyttjad	Beviljad	Utnyttjad	Beviljad	Utnyttjad	Beviljad	Utnyttjad	Beviljad	Utnyttjad
Låneram	5 000	2 625	6 000	5 933	6 000	4 681	6 000	2 938	12 000	2 526

KREDIT PÅ RÄNTEKONTO (TKR)

	1997		1998		1999		2000		2001	
	Beviljad	Max utnyttjad	Beviljad	Max utnyttjad	Beviljad	Max utnyttjad	Beviljad	Max utnyttjad	Beviljad	Max utnyttjad
Kontokredit	11 000	8 614	11 088	3 805	10 000	5 704	10 000	7 502	20 000	7 329

Anm: Max utnyttjad kredit är saldot på räntekontot den dag när saldot är som lägst. År 2001 var saldot som lägst den 20/7-2001.

RÄNTA PÅ RÄNTEKONTO (TKR)

	1997		1998		1999		2000		2001	
	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
Ränta	36	203	223	7	65	15	41	79	89	84

AVGIFTSINTÄKTER (TKR)

	1997	1998	1999	2000	2001
§ 4 Kanslifunktion, pren.intäkter & FFFS	3 026	5 231	6 918	8 090	7 939
§ 4 IOSCO- konferens, konferens av tillfällig natur					13 010
§ 15 Avgifter för kopiering & registerutdrag	87	78	61	53	45
§ 20 Avgifter för registreringsbevis	290	390	329	341	326
Övriga intäkter	-	1	-	-	-
Summa intäkter av verksamheten	3 403	5 699	7 308	8 484	21 320
Ansökningsavgifter	6 637	7 566	8 388	11 176	11 643
Debiterade och influtna tillsynsavgifter	96 019	100 242	105 561	113 244	118 037
Debiterade, ej influtna tillsynsavgifter	624	1 826	2 895	6 845	5 415
Konstaterade el. befarade uppbördsförluster					-146
Upplupna tillsynsavgifter	-62	814	10	-640	1 570
Dröjsmålsränta, tillsynsavgifter	18	3	3	0	
Upplupen ränta	2	-2	-	-	-9
Särskild avgift enligt insiderlagen	-	1 843	1 443	1 457	1 791
Ränta på avgifter enligt insiderlagen	-	2	2	9	9
Summa intäkter av avgifter m.m. som ej disponeras av myndigheten	102 938	112 295	118 302	132 091	138 310

ANSLAGSKREDIT (TKR)

	1997		1998		1999		2000		2001	
	Beviljad	Utnyttjad	Beviljad	Utnyttjad	Beviljad	Utnyttjad	Beviljad	Utnyttjad	Beviljad	Utnyttjad
Anslagskredit	3 300	-	6 500	-	3 561	303	3 900	-	4 095	

ANSLAGSSPARANDE (TKR)

	1997	1998	1999	2000	2001
	Anslagssparande	Anslagssparande	Anslagssparande	Anslagssparande	Anslagssparande
2B1	4 777	4 701	-	211	3 399
2C1				363	

ANTAL ÅRSARBETSKRAFTER OCH MEDELANTAL ANSTÄLLDA

	1997	1998	1999	2000	2001
Årsarbetskrafter	145	147	155	154	151
Anställda	149	154	162	160	160

Anm: Antal anställda är medelantalet under året fr.o.m. 1999.

DRIFTSKOSTNAD PER ÅRSARBETSKRAFT (TKR)

	1997	1998	1999	2000	2001
Driftskostnad (RR)	103 674	111 786	122 282	128 390	134 562
Årsarbetskrafter	145	147	155	154	151
Driftskostnad per årsarbetskraft	715	760	804	834	891

Anm: Driftskostnad fr.o.m. 1998 exklusive kostnad för kanslifunktionen, dvs. kostnad avseende Bokföringsnämnden och Insättningsgarantinämnden och för år 2001 exklusive kostnaden för IOSCO 2001 (extraordinär kostnad), se not 14.

KAPITALFÖRÄNDRING (TKR)

	1997	1998	1999	2000	2001
Årets kapitalförändring (RR)	- 475	-172	-1 306	-425	892
Balanserad kapitalförändring (BR)	- 772	- 1 247	- 1 419	-2 725	-3 150

Lön och ersättningar

samt uppgifter om styrelseuppdrag m.m. i andra statliga myndigheter.

Lön och ersättningar

Ersättningar och förmåner till verkschef och styrelseledamöter utbetalda under budgetåret 2001:

Generaldirektör Claes Norgrens lön¹: 854 570 kronor

<i>Övriga styrelseledamöter</i>	<i>Sammanträdesarvoden</i>
Kathrin Flossing	0 kronor
Tom Heyman	12 000 kronor
Lars Hörngren	18 000 kronor
Karin Lindell	16 000 kronor
Carin Lundberg	14 000 kronor
Lars Nyberg	0 kronor
Solveig Riberdahl	4 000 kronor
Erland Strömbäck	18 000 kronor
Björn Svedberg	16 000 kronor

Uppdrag

Uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag:

Claes Norgren är ordförande i Arbetsgivarverkets styrelse.

Kathrin Flossing är avdelningsordförande i Allmänna Reklamationsnämnden.

Carin Lundberg är ledamot i Länsarbetsnämndens styrelse i Västerbottens län, ledamot i Skattemyndighetens styrelse i Norr- och Västerbotten, ledamot i Riksbanksfullmäktige samt styrelseledamot i Västerbottens Folkblads Intressenter AB.

Björn Svedberg är ledamot av Högskoleverkets Näringslivsråd. Han har vidare uppdrag som styrelseledamot i följande aktiebolag: Investor, Saab, NEFAB, Gambro, Viviance AB, HI3G Access AB och Pyrosequencing AB, Nordic Info Group A/S i Danmark samt Salcomp Oy i Finland.

Tom Heyman är ledamot i Göteborgs Kommunala Förvaltnings AB.

Karin Lindell är ledamot i det till Allmänna reklamationsnämnden knutna rådet, Vägverkets trafiksäkerhetsråd samt ledamot i Livsmedelsverkets styrelse.

¹ Lönen inkluderar semesterlönetillägg, semestertillägg och skattepliktiga traktamenten.

Resultaträkning

Belopp i tkr		2001	2000
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		136 105	130 534
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	not 1	21 320	8 484
Intäkter av bidrag		0	38
Finansiella intäkter	not 2	79	42
Summa		157 504	139 098
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	not 3	-89 191	-88 175
Kostnader för lokaler		-16 963	-16 619
Övriga driftkostnader		-48 851	-30 563
Finansiella kostnader	not 2	-183	-259
Avskrivningar och nedskrivningar		-2 839	-3 276
Summa		-158 027	-138 892
Verksamhetsutfall		-523	206
Uppbördsverksamhet not 4			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten		138 310	132 091
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		-136 895	-132 722
Saldo		1 415	-631
Årets kapitalförändring	not 5	892	-425

Not till hela resultaträkningen:

Finansinspektionen arrangerade år 2001 en stor internationell konferens, den så kallade IOSCO-konferensen. Kostnaden för denna har kraftigt påverkat posterna i resultaträkningen för framförallt år 2001. IOSCO-konferensens påverkan på resultaträkningen framgår av not 14.

Balansräkning

Belopp i tkr

	2001-12-31	2000-12-31
TILLGÅNGAR		
Materiella anläggningstillgångar		
Maskiner, inventarier, installationer m.m. not 6	3 338	3 110
Summa materiella anläggningstillgångar	3 338	3 110
Fordringar		
Kundfordringar	29	26
Fordringar hos andra myndigheter	3 095	2 864
Övriga fordringar not 7	5 411	6 857
Summa fordringar	8 535	9 747
Periodavgränsningsposter not 8		
Förutbetalda kostnader	1 915	1 751
Övriga upplupna intäkter	5 521	3 999
Summa periodavgränsningsposter	7 436	5 750
Avräkning med statsverket not 9	-6 794	-9 150
Kassa och bank		
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret not 10	13 979	4 593
Kassa, postgiro och bank	5	5
Summa kassa och bank	13 984	4 598
Summa tillgångar	26 499	14 055
KAPITAL OCH SKULDER		
Myndighetskapital		
Balanserad kapitalförändring	-3 150	-2 725
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	892	-425
Summa myndighetskapital	-2 258	-3 150
Skulder m.m.		
Lån i Riksgäldskontoret not 11	2 526	2 938
Skulder till andra myndigheter	6 726	2 439
Leverantörsskulder	10 271	5 693
Övriga skulder not 12	1 804	-911
Förskott från uppdragsgivare och kunder	86	154
Summa skulder m.m.	21 413	10 313
Periodavgränsningsposter		
Upplupna kostnader not 13	7 344	6 892
Summa periodavgränsningsposter	7 344	6 892
Summa kapital och skulder	26 499	14 055

Redovisning mot anslag och inkomsttitel

Redovisning mot anslag (tkr)

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev ¹⁾	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
2:2 Finansinspektionen, ramanslag	211	138 930	139 141	135 742	3 399
2:7.1 Avgift för Stadshypotekskassans grundfond	363		363	363	0

Redovisning mot inkomsttitel (tkr)

Inkomsttitel	Beräknat belopp enligt regleringsbrev ¹⁾	Inkomster
2548 Avgifter för Finansinsp verks	136 486	135 095
2711 Rest- och dröjsmålsavgifter	1 500	1 800
Summa	137 986	136 895

1) Finansinspektionen erhöll, regeringsbeslut 2002-12-13, 2 444 tkr i tilläggsanslag som en kompensation för fördyrade avgifter för statens avtalsförsäkringar. Beräknat belopp avseende inkomsttitel 2548 justerades dock inte i detta beslut. Finansinspektionen kommer dock att under år 2002 täcka även detta belopp med avgiftsintäkter.

Finansieringsanalys

Belopp i tkr	2001	2000
Drift		
Kostnader exkl avskrivningar m m	-155 188	-135 613
<i>Finansiering genom avgifter och bidrag:</i>		
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	21 320	8 484
Intäkter av bidrag	0	38
Övriga intäkter	79	42
	<u>21 399</u>	<u>8 564</u>
	-133 789	-127 049
<i>Finansiering från statsbudgeten:</i>		
Anslagsmedel som erhållits för drift	<u>133 391</u>	<u>127 232</u>
<i>Underskott av medel från driften</i>	-398	183
Ökning (-) av kortfristiga fordringar	-338	6
Ökning (+) av kortfristiga skulder	9 950	-1 903
	<u>9 612</u>	<u>-1 897</u>
Kassaflöde från drift	9 214	-1 714
Investeringsverksamhet		
Investeringar i materiella tillgångar	-3 067	-1 400
<i>Finansiering av investeringar:</i>		
Lån från Riksgäldskontoret	2 274	1 532
- amorteringar	-2 686	-3 275
Andra långfristiga lån	0	0
- amorteringar	-27	-27
Försäljning av anläggningstillgång	0	12
Tillförda driftmedel	<u>2 713</u>	<u>3 302</u>
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av investeringsverksamhet</i>	2 274	1 544
<i>Underskott av medel för investeringsverksamhet</i>	-793	144
Ökning (+) av kortfristiga skulder avs investeringar	2 110	-6
Kassaflöde från investeringsverksamhet	1 317	138

Uppbördsverksamhet			
Avgiftsinkomster som ej disponeras av myndigheten		138 310	132 091
Ökning (-) av kortfristiga fordringar som avser uppbördsverksamhet	-136		-3 310
Minskning (-) av kortfristiga skulder som avser uppbördsverksamhet	-68	-204	23 -3 287
		<hr/>	<hr/>
Kassaflöde från uppbördsverksamheten		138 106	128 804
<i>Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamheten</i>		-136 895	-132 722
Förändring av likvida medel		11 742	-5 494
Likvida medel vid årets början		-4 552	942
Minskning (-) av kassa och postgiro	0		-45
Ökning (+) av tillgodohavande hos Riksgäldskontoret (räntekonto)	9 386		1 778
Ökning (+) av fordran på statsverket	2 356	11 742	-7 227 -5 494
Likvida medel vid periodens slut		7 190	-4 552

Tilläggsupplysningar och noter

Kommentarer till noter

Belopp i tkr där annat ej anges. Då alla belopp är avrundade kan avrundningsdifferenser finnas.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med tillämpliga förordningar. Finansinspektionen följer god redovisningssed enligt förordningar och ESV:s föreskrifter.

Värdmyndighet

Finansinspektionen är värdmyndighet för Bokföringsnämnden (BFN) och Insättningsgarantinämnden (IGN). Personal hos BFN och IGN har tidigare helt, och under år 2002 delvis, haft sin anställning hos Finansinspektionen. I dessa fall har, i enlighet med Ekonomistyrningsverkets rekommendationer, Finansinspektionen redovisat kostnaden för lön, arbetsgivaravgifter m.m. som "*Kostnader för personal*". Ersättningen från BFN och IGN har redovisats som "*Intäkter av avgifter*". Hos BFN och IGN har den ersättning som utbetalats redovisats som "*Övriga driftskostnader*". Konsekvensmässigt har hitintills alltså Finansinspektionens resultaträkning påverkats av förändringar av personal hos BFN och IGN. Fr.o.m. 1 januari år 2002 har BFN och IGN övertagit arbetsgivaransvaret för alla tjänstemän som arbetar för respektive myndighet.

Värdering av fordringar

Fordringar har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgång. Härvid tillämpas följande avskrivningstider.

Typ av anläggningstillgång	Avskrivningstid
Datorer	3 år
Inventarier	3 år
Kontorsmaskiner	4 år

Periodavgränsningsposter

Som periodavgränsningspost bokförs belopp över 10 tkr.

Brytdag

Löpande redovisning och anslagsavräkning har gjorts för räkenskapsåret fram till 2002-01-10.

Notförteckning

Not 1. Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Intäkter enligt Avgiftsförordningen (SFS 1992:191) §4, 15 och 20	2001	2000
§ 4 Kanslifunktion, prenumerationsintäkter, vidaredebiterade kostnader m m	7 939	8 090
§§ 15,20 Avgifter för kopiering, registreringsbevis m.m.	371	394
Extraordinära intäkter		
Deltagaravgifter IOSCO-konferensen	3 918	0
Sponsorintäkter IOSCO-konferensen	9 092	0
Summa	21 320	8 484
Beräknade avgiftsinkomster enligt regleringsbrev:	7 710	5 450

Anmärkning: De relativt stora avvikelserna mellan "beräknade avgifter enligt regleringsbrev" och utfall hänger samman med att Finansinspektionen betalat ut lönekostnader (Fi-departementet), lönekostnader, konsult- och konferenskostnader (Överstyrelsen för Civil Beredskap) och konsultkostnader (Riksbanken) där ersättning erhållits i efterhand mot styrkta kostnader. Storleken på dessa intäkter (kostnadsersättningar) var inte kända vid årets början.

Not 2. Finansiella intäkter och kostnader

	2001	2000
<i>Ränteintäkter</i>		
Ränteintäkter på räntekonto i Riksgäldskontoret	78	41
Övriga finansiella intäkter	1	1
Summa	79	42
<i>Räntekostnader</i>		
Räntekostnader på räntekonto i Riksgäldskontoret	67	79
Räntekostnader på lån i Riksgäldskontoret	115	178
Övriga finansiella kostnader	1	2
Summa	183	259

Not 3. Kostnader för personal

	2001	2000
Totala lönekostnader	89 191	88 175
varav lönekostnader exklusive sociala avgifter	55 563	55 344

Not 4. Uppbördsverksamhet m.m.

	2001		2000	
	Medel som inte disponeras av myndigheten	Medel som tillförts statsbudg	Medel som inte disponeras av myndigheten	Medel som tillförts statsbudg
Särskild avgift enligt insiderlagen	1 791	1 791	1 457	1 457
Ränta, avgift enligt insiderlagen	9	9	9	
Periodiserad ränta, avgift insider	-9		-	
Tillsynsavgifter	123 452	123 452	120 089	120 089
Upplupna tillsynsavgifter	1 570		-640	
Ansökningsavgifter	11 643	11 643	11 176	11 176
Konstaterade/befarade förluster	-146		-	
Summa	138 310	136 895	132 091	132 722

Not 5. Årets kapitalförändring

	2001	2000
Årets kapitalförändring utgörs av:		
Förändring av semester- och löneskulder	148	328
Anslagsfinansierade amorteringar	2 713	3 302
Avskrivningar, ej anslagsavräknade	-2 839	-3 276
Periodiseringar anslagsfinansierad verksamhet	-545	-148
Periodiseringar uppbördsverksamhet	1 415	-631
Summa	892	-425

Not 6. Materiella anläggningstillgångar

	Anskaffningsvärde 2001-01-01	Årets tillkommande anläggningar	Årets avgående tillgångar	Årets avskrivn
Datorer, persondatorer	18 000	2 347	-17	1 941
Hem-PC	2 930	552	-	672
Möbler och övrig inredning	1 608	-	-	79
Kopiatorer, kontorsmaskiner	2 012	168	-416	127
Kopiatorer, finansiell leasing	80	-	-	20
Summa	24 630	3 067	-433	2 839

Not 6. Materiella anläggningstillgångar, forts.

	Anskaffnings- värde 2001-12-31	Ackumulerad avskrivning	Bokfört värde
Datorer, persondatorer	20 330	17 640	2 690
Hem-PC	3 482	3 114	368
Möbler och övrig inredning	1 608	1 592	16
Kopiatorer, kontorsmaskiner	1 764	1 536	228
Kopiatorer, finansiell leasing	80	44	36
Summa	27 264	23 926	3 338

Not 7. Övriga fordringar

2001-12-31 **2000-12-31**

Uppbördsfordringar	5 411	6 845
Övriga fordringar	0	12
Summa	5 411	6 857

Not 8. Periodavgränsningsposter

2001-12-31 **2000-12-31**

Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyreskostnader	1 475	1 406
Övriga förutbetalda kostnader	440	345
Summa	1 915	1 751

Övriga upplupna intäkter

Upplupen ränta	0	21
Upplupna tillsynsavgifter	5 521	3 952
Upplupna intäkter från Bokföringsnämnden	0	26
Summa	5 521	3 999

Not 9. Avräkning med statsverket

2000-12-31 **2000-12-31**

Ingående balans	-9 150	-1 923
------------------------	--------	--------

Avräknat mot statsbudgeten:

Anslag	136 105	130 534
Inkomstitlar	-136 895	-132 722

Avräknat mot statsverkets checkräkning:

Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-136 486	-130 411
Uppbördsmedel m m	160 171	126 569
Transfereringar m m	-20 539	-1 197
Utgående balans	-6 794	-9 150

Not 10. Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2001-12-31	2000-12-31
Anslagsmedel	13 979	4 593
Beviljad kredit på räntekontot	-20 000	-10 000
Kortsiktigt likviditetsbehov	-21 189	-10 230
Not 11. Lån i Riksgäldskontoret	2001-12-31	2000-12-31
Ingående skuld	2 938	4 681
Lån upptagna under året	2 274	1 532
Årets amorteringar	-2 686	-3 275
Utgående skuld	2 526	2 938
Beviljad låneram	12 000	6 000
Not 12. Övriga skulder	2001-12-31	2000-12-31
Personalens källskatt	1 723	1 664
Skuld till leasinggivare	20	47
Utredningskonto	22	-2 679
Skuld till egen personal	39	57
Summa	1 804	-911
Not 13. Periodavgränsningsposter	2001-12-31	2000-12-31
Upplupen lön inkl sociala avgifter	234	278
Semesterlöneskuld inkl sociala avgifter	6 471	6 575
Övriga upplupna kostnader	639	39
Summa	7 344	6 892

Not 14. Hela resultaträkningen

Finansinspektionen var under 2001 värd för en stor internationell konferens, IOSCO-konferensen år 2001. Detta värdskap är en extraordinär händelse och medför bland annat att myndighetens resultaträkning påverkats kraftigt i förhållande till ett ordinärt verksamhetsår. För jämförelse redovisas hur resultaträkningen hade sett ut exklusive IOSCO-konferensen och de belopp som hänför sig till konferensen

Resultaträkning för IOSCO-konferensen

Belopp i tkr

	2001		2000	
	RR exkl IOSCO	<i>IOSCO</i>	RR exkl IOSCO	<i>IOSCO</i>
Verksamhetens intäkter				
Intäkter av anslag	134 050	2 055	129 897	637
Intäkter av avg o andra ersättn	8 310	13 010	8 484	0
Intäkter av bidrag	0	0	38	0
Finansiella intäkter	79	0	42	0
Summa verksamhetens intäkter	142 439	15 065	138 461	637
Verksamhetens kostnader				
Kostnader för personal	-88 874	-317	-87 918	-257
Kostnader för lokaler	-16 963	0	-16 619	0
Övriga driftkostnader	-34 103	-14 748	-30 183	-380
Finansiella kostnader	-183	0	-259	0
Avskrivningar och nedskrivningar	-2 839	0	-3 276	0
Summa verksamhetens kostnader	-142 962	-15 065	-138 255	-637
Verksamhetsutfall	-523	0	206	0

Bilaga 1

Verksamhetsmål och återrapportering

Inledning

Nedan återges de verksamhetsmål med tillhörande återrapporteringskrav samt övrig återrapportering och de uppdrag som regeringen beslutat om i regleringsbrevet för Finansinspektionen år 2001.

Verksamhetsmål

Mål 1

Finansinspektionen ska analysera den riskuppbbyggnad som äger rum i de finansiella företagen och på marknaderna. Instabilitet i det svenska finansiella systemet ska tidigt identifieras.

Återrapportering

Finansinspektionen ska i en särskild rapport redovisa väsentliga utvecklingstendenser och iakttagelser som framkommit och redovisa en samlad bedömning av stabilitetsläget. Den framåtblickande analysen av stabilitetshot och risker på centrala finansiella riskområden ska vidareutvecklas i förhållande till motsvarande rapporter som tidigare lämnats in. Uppdraget ska redovisas senast den 1 november 2001.

Finansinspektionen ska redovisa de åtgärder som vidtagits under året med anledning av stabilitetsläget, bland annat enligt 2000 års rapport om finanssektorns stabilitet. Redovisningen ska också innehålla en bedömning av vilka effekter åtgärderna har haft utifrån stabilitetsläget enligt motsvarande rapport år 2001.

I de fall då Finansinspektionen bedömer att instabilitet riskerar att negativt påverka det svenska finansiella systemets funktionssätt, ska FI rapportera detta till regeringen.

Mål 2

Finansiella företag under tillsyn ska vara stabila och ha en väl fungerande intern kontroll av kapital och risker. Företagen ska övervakas så att Finansinspektionen kan överblicka och bedöma samlad finansiell ställning, risktagande och riskhanteringsförmåga inom respektive företag. Finansinspektionen ska särskilt prioritera tillsynen över större systemviktiga företag.

Återrapportering

Finansinspektionen ska redovisa

- en bedömning av företagets förmåga att identifiera och hantera väsentliga risker i rörelsen och eventuella iakttagelser om bister i dessa avseenden, samt,
- för hur många av de identifierade systemviktiga instituten en samlad riskbedömning gjorts och i vilken grad dessa når upp till uppsatta kvalitetskrav.

Mål 3

Finansinspektionens tillsyn av hur de finansiella företagen efterlever gällande regler ska bidra till att målen om stabilitet och ett gott konsumentskydd uppfylls. Undersökningsområden som ska prioriteras är intern kontroll, klagomålshantering, informationsgivning till kunder och riskexponering. I syfte att förbättra tillsynsrapporternas kvalitet ska metodutveckling för tillsyn prioriteras.

Återrapportering

Finansinspektionen ska redovisa en samlad bedömning av hur regelefterlevnaden utvecklats inom prioriterade undersökningsområden samt de slutsatser FI drar utifrån de undersökningar som avslutats under året.

Redovisningen av FI:s tillsynsrapporter genom platsundersökningar och annan undersökningsverksamhet ska innehålla:

- antalet påbörjade och avslutade undersökningsärenden, fördelade på undersökningstyp och huvudgrupp,
- nedlagd arbetstid på undersökningsärenden fördelade på undersökningstyp och huvudgrupp samt metodutveckling för tillsynen,
- slutsatserna av den kvalitetskontroll som FI gjort av undersökningarna (tillsynsrapporterna) under året,
- genomsnittlig styckkostnad för tillsynsrapporter genom undersökningar på respektive verksamhetsområde, samt
- en bedömning av institutens information och klagomålshantering.

Mål 4

Finansinspektionen ska bidra till att förtroendet för värdepappersmarknaden upprätthålls och stärks. Händelser där det finns misstanke om oegentligheter vid handeln med finansiella instrument ska analyseras och utgöra underlag för identifiering av fall värda att utreda. I sådana fall, som avser misstanke om insiderbrott eller otillbörlig kurspåverkan, ska en utredning genomföras.

Återrapportering

De slutsatser som FI dragit utifrån sin verksamhet att stärka och upprätthålla förtroendet för värdepappersmarknaden ska redovisas.

Redovisningen ska även innehålla:

- antalet påbörjade och avslutade utredningar om misstänkt brott mot insiderstrafflagen (2000:1086),
- åtgärder som vidtagits för att vidareutveckla samverkan med Ekobrottsmyndigheten, samt
- antalet ärenden som överlämnats till åklagare.

Mål 5

Finansinspektionens regelgivning ska bidra till stabilitet i och genomlysning av de enskilda finansiella företagen samt ett gott konsumentskydd.

Finansinspektionen ska fortsätta arbetet med att förenkla och i möjligaste mån begränsa regelgivningen. Effekten av regelgivningen ska vägas mot effektiviteten i det finansiella systemet.

Återrapportering

FI ska redogöra för hur regelgivningen bidragit till stabiliteten i och genomlysningen av de finansiella företagen samt ett gott konsumentskydd. Redovisningen ska innehålla en analys av hur måluppfyllelsen utvecklats samt de slutsatser FI drar utifrån den analysen. Redovisningen ska innehålla uppgifter om vilka prioriteringar och åtgärder som vidtagits för att förenkla och begränsa regelgivningen.

Redovisningen ska även innehålla:

- uppgifter om antalet nya, ändrade eller upphävda föreskrifter och allmänna råd och
- genomsnittlig styckkostnad för föreskrift/allmänna råd på respektive verksamhetsområde.

Mål 6

Finansinspektionen ska koncentrera den internationella verksamheten till ett par områden. EU-arbetet ska särskilt prioriteras, främst Finansinspektionens medverkan i de aktiviteter som påkallas av det svenska ordförandeskapet i EU under det första halvåret 2001. Därutöver ska det internationella arbetet med reformeringen av kapitaltäckningsreglerna ges hög prioritet.

Återrapportering

Finansinspektionen ska redovisa den samlade resursinsatsen i arbetstid för internationellt arbete som andel av total arbetstid inom verksamhetsgrenen samt inom FI och analysera hur och i vilken utsträckning verksamhetsmålet har uppfyllts. Redovisningen ska innehålla en analys av hur FI:s tillsynsverksamhet och regelgivning har utvecklats genom den internationella verksamheten.

I redovisningen ska ingå uppgifter om:

- antal internationella arbetsgrupper och kommittéer som FI deltagit i fördelade på en treårsperiod, samt
- kostnaderna för de mest väsentliga arbetsgrupperna och kommittéerna.

Finansinspektionen ska i anslutning till delårsrapporten år 2001 redovisa de initiativ som är under beredning inom kommissionen.

Mål 7

Handläggningen av tillstånds- och anmälningssärenden ska vara snabb, kostnadseffektiv och hålla hög kvalitet. Den genomsnittliga handläggningstiden för olika typer av tillståndsärenden, ska med bibehållen kvalitet, inte öka jämfört med budgetåret 2000.

Återrapportering

FI ska redovisa och analysera hur och i vilken utsträckning verksamhetsmålet uppfyllts.

Redovisningen ska innehålla uppgifter om:

- genomsnittlig handläggningstid och styckkostnader för olika tillstånds- och anmälningssärenden,
- en beskrivning av kvaliteten i de olika moment som bedömts, samt
- en bedömning av hur kvaliteten i handläggningen av tillstånds- och anmälningssärenden har utvecklats under en treårsperiod.

Övrig återrapportering

1. Finansinspektionen, som är statistikansvarig myndighet för det finansiella området, ska redovisa hur kravet på tillgänglighet m.m. enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken har uppfyllts. Förordningen träder i kraft den 1 april 2001.
2. I budgetpropositionen för 2001 anges mål för politikområdet försvarspolitik och verksamhetsområdet civilt försvar (prop. 2000/01:1, utg. omr.6, bet. 2000/01:FöU1, rskr. 2000/01:54, bet. 2000/01:FiU1, rskr.2000/01:13). Riksdagen har fastställt mål för beredskapen mot svåra påfrestningar på samhället i fred. (prop. 1996/97:11, bet.1996/97:FöU5, rskr. 1996/97:203).

Finansinspektionen är funktionsansvarig myndighet för funktionen Finansiella tjänster. Verksamheten är en del av FI:s arbete inom området operativa risker. Arbetet inom funktionen ska bedrivas så att det under höjd beredskap och vid svåra påfrestningar mot samhället i fred säkerställs en god förmåga.

Finansinspektionen ska redovisa en bedömning av funktionens förmåga. Finansinspektionen ska vidare göra en bedömning av hur verksamheten som bedrivits har bidragit till att funktionens förmåga har utvecklats bland annat genom att förbättra skyddet mot informationsoperationer hos de större finansiella företagen.

Uppdrag

1. Finansinspektionen ska analysera och redogöra för hur arbetet med att införa ändrade kapitaltäckningsregler kan komma att påverka resursbehovet. Uppdraget ska redovisas senast den 1 mars 2001.
2. Finansinspektionen ska, i den planerade och pågående utvecklingen av administrativa stödsystem och/eller verksamhetssystem säkerställa att dessa med enkelhet uppgraderas till en version med eurofunktionalitet. En långsiktig strategi för systemförnyelse ska utvecklas utifrån myndighetens verksamhet och dess behov vid en eventuell övergång till euro. Denna strategi ska utvecklas inom ramen för den beredskapsplan för euron som Finansinspektionen och andra centrala myndigheter i staten enligt regeringsbeslut den 7 september 2000 (Fi 2999/3235) ska utarbeta. Finansinspektionen ska i samband med rapporteringen av arbetet i enlighet med ovanstående regeringsbeslut senast den 1 oktober 2001 redogöra för gjorda bedömningar och vidtagna åtgärder för säkerställande av eurofunktionalitet samt arbetet med den långsiktiga strategin för systemförnyelse.
3. Finansinspektionen ska redovisa förslag till hur målen för handläggningstider för tillstånd och anmälningar bör formuleras. Utgångspunkten bör vara att målen ska vara stabila över en lägre tidsperiod samt formulerade utifrån en bedömning av rimlig ambitionsnivå i verksamheten. Uppdraget ska redovisas senast den 28 september 2001.

4. Finansinspektionen ska mot bakgrund av det starkt ökade fondsparandet på den svenska marknaden, och med ledning av erfarenheterna av tillsynen, redovisa en särskild lägesbedömning som omfattar:
- efterlevnaden av gällande regler,
 - eventuella institutionella risker i fondsparandet,
 - eventuella brister som observeras i fondbolagens rutiner för intern kontroll och för hantering av risker, samt
 - eventuella brister i informationsgivningen till kunder som har betydelse för konsumentskyddet.

Uppdraget ska redovisas senast den 20 december 2001.

5. Finansinspektionen ska under år 2001 redovisa utgiftsprognos för år 2001 och 2002 avseende samtliga medel som disponeras av FI. Utvecklingen ska analyseras och kommenteras vid varje tillfälle. Redovisningen ska ske vid följande tillfällen: den 23 januari, 12 mars, 18 maj, 13 augusti och den 5 november.
6. Finansinspektionen ges i uppdrag att redovisa de kostnader och intäkter som årsmötet med benämningen the 26th Conference of International Organization of Securities Commissions (IOSCO) medför. Redovisningen ska lämnas senast den 30 augusti 2001.

Bilaga 2

Sammanfattande resultatbedömning

Nedan sammanfattas resultatet för budgetåret 2001 i förhållande till de verksamhetsmål och återrapporteringskrav som regeringen angett i regleringsbrevet för Finansinspektionen. Mål eller krav som inte berör ett visst område har markerats med ett streck (-) i tabellen nedan. Följande skala används vid bedömning av måluppfyllnaden.

- 1 målet uppfyllt
- 2 målet till större del uppfyllt
- 3 målet till mindre del uppfyllt
- 4 målet ej uppfyllt i någon del

Verksamhetsmål	Bank	Försäkring	Värdepapper
1. Att analysera den riskupbyggnad som äger rum i de finansiella företagen och på marknaden. Instabilitet i det svenska finansiella systemet ska tidigt identifieras.	1	1	1
2. Att överblicka och bedöma samlad finansiell ställning, risktagande och riskhanteringsförmåga inom resp. företag.	1	1	1
3. Att prioritera intern kontroll, klagomålshantering, informationsgivning till kunder och riskexponering i tillsynen.	1	1	1
4. Att händelser där det finns misstanke om oegentligheter vid handeln med finansiella instrument ska analyseras och utgöra underlag för identifiering av fall värda att utreda.	--	--	1
5. Att fortsätta arbetet med att förenkla och i möjligaste mån begränsa regelgivningen. Effekten av regelgivningen ska vägas mot effektiviteten i det finansiella systemet.	1	1	1
6. Att koncentrera den internationella verksamheten till ett antal områden. EU-arbetet ska särskilt prioriteras.	1	1	1
7. Att handläggningen av tillstånds- och anmälningsärenden ska vara snabb, kostnadseffektiv och hålla hög kvalitet.	2	2	2
Uppdrag	Bank	Försäkring	Värdepapper
1. Analysera och redogöra för hur arbetet med nya kapitaltäckningsregler påverkar resursbehovet.		Uppdraget fullgjort	
2. Redogöra för bedömningar och vidtagna åtgärder vad gäller eurofunktionalitet.		Uppdraget fullgjort	
3. Redovisa förslag till hur målen för handläggningstider för tillstånd och anmälningar bör formuleras.		Uppdraget fullgjort	
4. Mot bakgrund av det ökade fondsparandet redovisa en särskild lägesbedömning.		Uppdraget fullgjort	
5. Lämna en utgiftsprognos vid fem tillfällen under 2001.		Uppdraget fullgjort	
6. Redovisa kostnader och intäkter för IOSCO:s årsmöte 2001 i Stockholm.		Uppdraget fullgjort	

Bilaga 3

Styckkostnader för väsentliga slutprestationer

Stryckkostnader anger vad en prestation kostar att producera. Den beräknas genom att dividera totala produktionskostnaderna för en typ av prestation med antalet prestationer av denna typ som producerats/avslutats under året. För att förklara kostnadsutvecklingen och skillnader mellan olika prestationer krävs en närmare analys av prestationerna och produktionsprocesserna.

Verksamhetsgren och marknadsområde	Slutprestation	Styckkostnad (tkr)				
		1997	1998	1999	2000	2001
Analys och marknadsöversikt						
Samtliga verksamhetsområden	Regeringsrapport: Stabilitetsrapporten	984	1054	1132	886	793
Tillsyn av finansiella institut						
Försäkringsmarknadsområdet	Platsundersökning: nationell tillsyn	28	38	43	31	49
Kreditmarknadsområdet	Platsundersökning: nationell tillsyn	74	77	130	89	202
Värdepappersmarknadsområdet	Platsundersökning: nationell tillsyn	67	145	75	41	73
Regelgivning						
Försäkringsmarknadsområdet	Regler: Föreskrift/allmänt råd	86	57	161	127	317
Kreditmarknadsområdet	Regler: Föreskrift/allmänt råd	188	82	268	602	88
Värdepappersmarknadsområdet	Regler: Föreskrift/allmänt råd	111	82	85	282	158
Tillstånd och anmälningar						
Försäkringsmarknadsområdet	Tillståndsärende: Ändrad bolagsordning	6	9	10	8	5
Kreditmarknadsområdet	Tillståndsärende: Ändrad bolagsordning	5	5	5	6	8
Värdepappersmarknadsområdet	Tillståndsärende: Ändrad bolagsordning	1	1	2	2	6
Värdepappersmarknadsområdet	Tillståndsärende: Prospekt	6	5	3	2	1
Samverkan och samordning						
Samtliga verksamhetsområden	Remiss	35	34	58	54	28